De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 59. KAAPSTAD, DONDERDAG, 20 JUNIJ 1889. NO. 5,216.

COLONIAL OFFICE CAPE TOWN

Fillis Circus Gebouw.

Laatste Drie Avonden voor zeker van

D'ARC'S

MARIONETTEN TROEP.

Enige Lessee .. A. BONAMICI.

Heden Donderdag Avond, 20 Junij, TE 8 URE'S AVONDS,

De nieuwe en met groot succes bekroonde

Fortune's Frolic,

Lachverwekkende Farce, bijsonderlijk gemaakt voor Monsieur D'Arc's Troupe.

Monsieur D'Arc's oorspronkelijke Illustraties van het welbekende lied:—

TO BE THERE!!

Door zes Nieuwe Artisten; groote vernieuwering van D'Arc's Troep.

De Hof Minstres! Nieuwe Liederen!
Nieuwe Grappen! De Mohawks Verduistering!

De nieuwe en onuitsprekelijke populaire Pantomine van

ALADIN

OF DE WONDERLAMP, DE LEVENDIGE KWAJONGEN, DE TOOVENAAR RUW, DE FEE GOED EN DE AARDGEESTEN VAN HET BETOOVERDE BOSCH.

Groote Nieuwe en prachtige tooneelen!

Plaatselijke Aardigheden, Nieuwe Costumes Nieuwe Dansen, Nieuwe Liedjes.
Nieuwe Aardigheden.
De Groote Transformatie.
Het geheele Tout Ensemble makende het de Groote Attractie van het Seizoen.

Monsieur Lambert D'Arc's Benefice

MORGEN VRIJDAG, 21 DEZER.

Laatste Achtermiddag Uitvoering op Zaturdag, 22 Junij 1889. Des Avonds ten 8 ure.
VAARWEL VAN DE TROEP.

VERMINDERING VAN PRIJZEN.

Op antwoord op den brief van den "Working Man" (arbeider) in de *Times* van 17 Junij l.l., zullen de prijzen van onbesproken plaatsen als volgt verminderd worden:—ONBESPROKEN PLAATSEN, 2s. GALERIJ, 1s.

ONDERWIJZER.

APPLICATIEN met Getuigschriften voor bekwaamheid tot Onderwijzer in Hollandsch (hoofdtaal), Engelsch en de andere vakken, en van goed zedelijk gedrag voor de betrekking van Onderwijzer in de Dorpsschool te Utrecht, Z.A.R. worden door den Ondergeteekende verzocht voor einde Julij eerstk. Bekwaamheid tot Onderwijzer in Muziek zal eene aanbeveling zijn.

Salaris £160 per jaar zonder huisvesting. £120 met huisvesting.

H. L. NEETHLING, V.D.M.,
Voorzitter der Schoolcommissie.

Utrecht, 3 Junij 1889.

Geld op Verband,

DOE AANZOEK BIJ

VAN ZIJL, BUISSINNI en LEONARD.

DOODBERIGT.

AAN Familie en Vrienden wordt bekend gemaakt, dat het den Heer van leven en dood behaagd heeft, van onze zijde te ontrukken, ons teedergeliefd Dochtertje CATARIENA HUNTER, in den ouderdom van slechts vijf jaren, elf maanden en zes-en-twintig dagen, aan de witte zeere keel.

H. A. KENNEDY,
B. W. J. KENNEDY,
geb. KOTZE.

Canariefontein, 8 Junij 1889.

PLOTSELING Overleden te Vogelfontein, nabij Fauresmith, op Zondag Avond, 16 Junij 1889, de heer JOHANNES WIJNAND LOUW, van Woodstock, in zijn 48ste jaar.

De begrafenis zal plaats vinden aan de Paarl, wel van de plaats van den heer [illegible] Louw. Dag en uur zullen later [illegible] worden.

LOODBERIGT.

AAN Familie en Vrienden, wordt bekend gemaakt, dat heden morgen om 6 ure overleden is, aan de croup, na een lijden van drie dagen, ons teedergeliefd jongst zoontje, FREDERIK HERCULAAS, in den ouderdom van 2 jaren, 9 maanden en 24 dagen; diep bedreurd.

J. P. DU TOIT,
J. J. DU TOIT,
geb. DE VILLIERS.

Malmesbury, 18 Junij 1889.

DOODBERIGT.

OVERLEDEN op 9 Junij, te Vrijmansfontein, Koeberg, mijn geliefde Echtgenoot THOMAS FREDERIK DREIJER, in den ouderdom van 52 jaren en 5 maanden, na een lang lijden van 28 dagen, toch zacht was mijn einde, mij nalatende met zes hulpeloze wesen. Doch ik zal getroost wezen, en zeggen de wil des Heeren geschiede.

Tevens wil ik mijnen dank betuigen aan Ds. LUCKHOFF, Dr. MILLS en alle vrienden voor hunne trouwe hulp en bijstand hem bewezen gedurende zijn lijden.

DINIA DREIJER,
geb. THEUNISSEN.

17 Junij 1889.

Zuid Afrikaansche Associatie

VOOR DE

Administratie en Bereddering van Boedels.

In Overeenstemming met de 18de Sectie van deze Associatie's Akten van Inlijving.

TENDERS

ZULLEN ontvangen worden door den Ondergeteekende tot DONDERDAG, den 27sten aanstaande, voor TWEE AANDEELEN (Nieuwe Uitgave) in deze Instelling; het eigendom van PETRUS JOHANNES KOTZE (overleden) met eenige Interest die daarop verschuldigd is van af den 1sten Mei laatstleden.

HY. GIBSON,
Secretaris.

Kaapstad, No. 6 Kerkplein,
11 Junij 1889.

Kaapsche Afdeelingsraad.

Tenders voor Gruis.

TENDERS zullen aan dit Kantoor tot 9 UUR OP ZATURDAG MORGEN, 29 Junij 1889, ontvangen worden, voor 3,000 Kubiek Yards Gruis, kwaliteit door den Inspekteur te worden goedgekeurd; te worden afgeleverd in soodanige hoeveelheden als zullen noodig wezen aan de Spoorwegzijde, nabij de 8ste Mijl op den Maitlandweg.

Tenderaars kunnen Gruis van Durbanweg Statie of van Claremont zenden. Borg wordt vereischt voor de volvoering van het Kontrakt.

Op last,
C. LIND, Secretaris.

Kantoor van den Kaapschen Afdeelingsraad,
12 Waalstraat, 18 Junij 1889.

Een schoone gelegenheid, biedt zich hier aan, voor gelukkigen, die op de Goudvelden hun fortuin gemaakt hebben, of anderszins, en een aangenaam verblijf verlangen. Lees dit.

DE Ondergeteekende besloten hebbende, binnen kort dit Distrikt te verlaten, biedt bij deze uit de hand te koop aan zijn alomberoemde en prachtige woonplaats Rond gat, sonder uitsondering de schoonste en vruchtbaarste Plaats in het geheele Distrikt van Clanwilliam, gelegen aan den Hoofdweg van Calvinia, Namaqualand en Clanwilliam, naar Kaapstad, volop voorzien van water, 2 groote Rivieren loopen door de Plaats, de Olifants en Rondegats Rivieren. De laatste wordt gebruikt ter besproeijing van al den gekultiveerden grond op de Plaats, Boom-, Wijngaard en Zaailand en drijft ook een Watermolen het geheele jaar door. Kom en sie en overtuig u zelven. Doe aanzoek bij den Ondergeteekende vóór 15 Julij e.k. Voor informatie omtrent de Plaats, vervoege men zich bij den eigenaar, of den Ed. P. B. VAN RIJN, den Ed. heer D. J. A. VAN ZIJL, te Kaapstad, of C. M. FRIJER, Clanwilliam, die de Plaats allen zeer goed bekend is. Zegt het voort.

A. E. VAN WIJK.

"Werkt als een wonder."

JONES'

RHEUMATICURO

De Groote Zuid Afrikaansche Remedie

FAALT nooit om JICHT, RHEUMATIEK RHEUMATISCHE JICHT, LENDE JICHT, HEUPJICHT en ZINKINGS te genezen DUIZENDE GETUIGSCHRIFTEN.

"D. Eerw. Otto Parel, van Tinbas, die maandenlang bedlegerig was met erge Rheumatiek, is nu geheel genezen. Hij schrijft:—*Ik kan genezen alleen door RHEUMATICURO. Ik wensch dat deze remedie aan te bevelen bij allen die aan deze kwaal lijden.*" Uittreksel van een maandelijksch Rapport van de Moravische Zendelingvereeniging in Zuid Afrika

WORDT OVERAL VERKOCHT en alleen bereid door den Eigenaar,

James Jones, Langestraat, Kaapstad

Engesche Agenten'in het groot:—W. SUTTON & Co Bowel Churchyard, London.

Eene Onderwijzeres

WORDT gevraagd om Onderwijs te geven in Engelsch en Muziek. Salaris £50 per jaar. Alles vrij. Doe aanzoek met getuigschriften bij den Ondergeteekende.

H. C. DREIJER.

Driefontein, P.O., Philadelphia,
Via Klipheuvel Statie.

Kaapsch Landbouwgenootschap.

Wijnboeren zijt zoo goed kennis te nemen.

Tentoonstelling van Donkere Wijnen,

Open voor de geheele Kolonie, te worden gehouden in de Kaapstad, op DONDERDAG, 4 JULIJ 1889,

VOOR Conversements Prijzen en Speciale Prijs aangeboden door eenen naamlooscen Geve' £125.—Door tusschenkomst van de Ed. heeren J. H. HOFMEYR. L.W.V. en J. W. SAUER' L.W.V.

PRIJSLIJST.

Klas 1.—Voor de beste 6 laggers Hermitage, 5 prijzen bedragende £67 10s.
Klas 2.—Voor de beste 5 laggers rijnsche Pontac, 3 prijzen ten bedrage van £45.
Klas 3.—Een speciale prijs (geschonken door eenen heer, die begeerig is, om de Wijn Industrie van deze Kolonie aan te moedigen, met het maken van wijn, die voor uitvoer geschikt is
Voor de beste 10 laggers Hermitage £125.

Condities voor dezen prijs.—De Wijn moet de opbrengst zijn van 1889, en moet gemaakt zijn volgens het nieuwe of Europeesche Systeem, en het bona fide voortbrengsel zijn van de plaats, en moet in het bezit zijn van den mededinger. Het mag noodig bevonden worden, voor alvorens de prijs uitbetaald wordt, om door personeele inspectie bewijs te erlangen, dat de bepaalde hoeveelheid van den laggers van dezelfde hoedanigheid is als het monster, en ook in het bezit is van den geslaagden mededinger.

Een Entree van £1. zal gechargeerd worden voor iedere klas. Monsters van de bovengenoemde Wijnen (9 bottels van elk) moet bij het Kantoor van de Maatschappij No. 24 Strandstraat Kaapstad, ingezonden worden op of voor 24 Junij.—Ledige bottels zullen door de Maatschappij verschaft worden, en geen zal ten toongesteld worden tenzij soodanige bottels gebruikt worden.

Roode Wijnen, welke terwijl op de doppen, gistend waren in meer of min open kuipen, zullen ook toegelaten worden, met dien verstande zij anderzins den aard van de klas vertegenwoordigen.

Voor Entrée formen en verdere informatie gelieve men applikatie te maken aan het Kantoor van de Maatschappij bij

ROBT. TEEPLEMAN, Secretaris.

24 Strandstraat, Kaapstad.

PROSPECTUS

VAN HET

Boeren Prospecteer en Speculatie Syndicaat.

(Te worden Geregistreerd onder Beperkte Verantwoordelijkheid.)

Kapitaal te bestaan uit het bedrag waarvoor ingeteekend zal zijn bij de sluiting der Lijsten in Aandeelen van £1 elk, betaalbaar bij Applicatie.

DIRECTEUREN:

De Wel-Ed. heer J. F. CLOETE, Sr., Oud-Ouderling, Sutherland.
" " " J. G. MARITZ, do. do.
" " " J. C. GOOSEN, Diaken, do.
" " " WM. F. MARITZ, Besturende Directeur.

BANKIERS:

DE KAAP DE GOEDE HOOP BANK (BEPERKT.)

SECRETARIS EN MAKELAAR:
WM. F. MARITZ.

HET doel van dit Syndicaat is, om door het koopen van Aandeelen, en het verkrijgen van goede Claims, in den tegenwoordigen lagen toestand der Aandeelen Markt, enz., en door dezelve weder vande hand te setten in weinige maanden met goede profijten. Een kans te geven, aan onze Boeren bevolking en Leden der Hollandsche Kerk, om ook te deelen in de voordeelen die de Goudvelden van zich afwerpt, die tot hiertoe bijna alleen door vreemden en Dorpelingen getrokken worden. Daardoor is het dat de Ontwerpers van dit plan de Aandeelen soo laag gesteld hebben, heeft, namelijk £1 elk, zoodat Ouders, Kinderen en Armen, allen een kans kunnen krijgen om hun £s er in te setten. De Secretaris die reeds geruimen tijd in de Goudvelden is, en met alles daar goed bekend is, zijnde zelf een Makelaar en Lid der Effecten Beurs, is in een kans, om dit Syndicaat tot een waar succes te maken. Verdeeling van Winsten zal van tijd tot tijd gedaan worden, op besluit der Directie.

De Ontwerpers zullen vergoeding ontvangen naar dat Aandeelen zullen worden genomen, en de kosten van flottatie zal door het Syndicaat gedragen worden.

De Lijsten zullen gesloten worden op 15 AUGUSTUS 1889, en dadelijk na de sluiting zal bekend gemaakt worden, wat het kapitaal der Syndicaat zal zijn.

VORM VAN AANVRAAG VOOR AANDEELEN.

Aan den heer W. F. MARITZ, Secretaris van het Boeren Prospecteer en Speculatie Syndicaat, P.O., Box 150, Klerksdorp, Z.A.R.

Mijnheer,—Ik versoek aanvraag te doen voor———Aandeelen in het bovengemelde Syndicaat en stuit in £———zijnde in volle betaling van de Aandeelen door mij genomen, en ik stem toe soodanige Aandeelen te ontvangen en de Trust Akte te teekenen wanneer daartoe versocht.

Gedateerd te———op den———1889.

Naam voluit———

Adres———

"De Graaff-Reinetter"

IS het eenige Hollandsche Nieuwsblad in de Middellanden dat tweemaal per Week zijne verschijning maakt, en dat niet schroomt voor den Afrikaner Bond en de Afrikaner Partij te velde te trekken. Het wordt door al de voornaamste Boeren in de Middellanden gelezen, en als ADVERTEERMIDDEL staat het voor geen ander Nieuwsblad achteruit. Geen vooruitgaande Afrikaner behoort zonder de "Graaff-Reinetter" te zijn.

Inteekeningsprijs £1 2s. 6d.; per Post gezonden £1 7s. 6d.

J. E. McCUSKER, Eigenaar.

DE WAAL & DE KOCK,

BURGSTRAAT, KAAPSTAD,

Landen nu ex "Francesca T" en andere Schepen:

Hollandsche Houten Koorn Schoppen.

Ketels, Kastrollen, Emmers, Baden, Melk Kommen, Taart Pannen.

Ledekanten en Katels.

Alle soorten in groote verscheidenheid.

Kar Lampen, Handvatsels, Kar Trappen, Domkrachten, Wagen Remmen, Schroeven.

Bloem van Zwavel.

Verf, Kwasten, Olie, Besems, Vernis, Borstels.

Houten en IJzeren Kruiwagens,

EN EEN GROOT ASSORTIMENT

Algemeene IJzerwaren.

MONSTER

Melton-Wold Lotery,

VAN

VAST EIGENDOM EN VEE,

Van ALFRED EBDEN, Victoria West.

Een zeldzame kans voor allen!!!—een gulden gelegenheid aanbiedende aan een ieder die £1 (EEN POND Sterling) wil wagen om den eigenaar te worden van Grond en Vee ter waarde van £37,000.

DE Ondergeteekende, besloten hebbende om van Victoria West naar de Transvaal te vertrekken, en behoorlijk gesantoriseerd door de betrokkene partijen in het "MELTON-WOLD" LANDGOED,—vermaard door de Kolonie als de beste landstreek in het Nieuwveld voor de Schapenteelt en Wol,—zal de geheele Boerderij en Vee, tesamen met £5,000 PRIJZEN AAN GELD van de hand setten door deselve voor competitie aan te bieden, in Prijzen soo als hieronder vermeld, door middel van een LOTERIJ:—

EERSTE PRIJS.

"MELTON-WOLD," insluitende de plaatsen Boschduivenfontein, De Request, en annex Gronden, groot 22,525 Morgen.

Dit eigendom is soo wel bekend dat het geen aanbeveling vereischt. De Woonplaats bestaat uit een welgebouwd Huis van 100 voeten front met 40 in diepten. De Woning is in alle opsigten geriefelijk en wel gebouwd. Het is onder IJzeren Dak en heeft een grooten Zolder, 12 Kamers in het Woonhuis, en ook Buitenkamers, Stallen, ens. Het eigendom is wel voorsien van standhoudende Fonteinen en loopende Waters, alook Win-dammen. De Dip en sorterende Kralen zijn allen van de beste soort, en bij de Dipkraal is een Stoompomp van twee Paarden-kracht. De Tuin is prachtig en bevat 300 geënte Vruchtboomen. In de nabijheid van de Woning is een Draad Kamp, omtrent 2,000 treden in omgang. Een grooter KAMP, soo als aangetoond in het Plan, bevat 3,000 Morgen Grond, en is omringd met Nieuhou Palen en Draad, de Palen 12 treden van elkander, met 8 ingevlochten Staal Draden.

Een ieder dien Victoria West bekend is, weet ook de bijsondere geschiktheid van de Vlei nabij De Request als een Vogelstruiskamp en ook voor het bewaren van Grootvee, ens. Op de Request is ook een stevig gebouwd Woonhuis, Tuin, Stallen, Buitenkamers, en vier Morgen ingesloten Land onder besproeijing; 4 standhoudende Fonteinen, en 4 sterkgebouwde Dammen die altijd volop Water verschaffen.

Met bovenstaand Vast Eigendom zal ingesloten worden in den 1sten Prijs:—

8,000 AUSTRALISCHE MERINO SCHAPEN, waaronder zijn:—11 Ingevoerde, met 8 hunner aanteelt, Rammen en Ooijen.
980 Opregtgeteelde Australische Merino Ooijen
2,300 Australische Koloniaal geteelde Ooijen.
50 Opregte Australische Merino Rammen.
3,000 Australische Jonge Ooijen en Lammers.
1,700 Australische Hamels.

Het is zeer welbekend dat de heer EBDEN nooit tijd of geld gespaard heeft om zijn vee in de beste conditie te hebben. Daar wordt soo veel aansoek bij hem gedaan voor Jonge Rammen dat hij niet alle applicanten kan voldoen.

Als proeven van de eerste klas van Schapen en Wol van den heer EBDEN, behoeft hij alleenlijk te melden dat hij te alle tijden de prijzen getrokken heeft voor de beste geteelde Merino Schapen en Wol, in al de Tentoonstellingen gehouden te Kaapstad, Grahamstad, Kimberley, Port Elisabeth, Victoria West en Britstown, gedurende de laatste 3 jaren, en waarvoor hij 13 Gouden en 2 Zilveren Medaljes ontvangen heeft, als ook 5 Prijsbekers met andere prijzen en certifikaten als den erkenden tentoonsteller van het beste ras van Australische Schapen en Wol in Zuid Afrika.

DE TWEEDE PRIJS

Bestaat uit de plaats "STOEIFONTEIN," groot 5,963 Morgen.

Deze Plaats is ook vermaard als een van de beste Veeplaatsen in het Nieuwveld. Hiermede zal ingesloten worden 2,000 MERINO OOIJEN.

De Woonplaats bestaat uit een geriefelijk Woonhuis, Stallen, Kralen, Boomgaard, Tuin en Land voor 5 mudden zaad. Bij den opstal is een sterke en standhoudende Fontein, en er zijn ook twee Vaste Waters in het Buitenveld en 3 welgebouwde Dammen.

DERDE PRIJS.

Een WOONHUIS te Victoria West, onlangs de woning van den heer CARL HANAU.

VIERDE PRIJS: £1000 Sterling.

Verschillende andere Prijzen ter waarde van £4,000.

De geldelijke waarde van al de Prijzen kan vermeld worden als volgt:—

1ste Prijs in Vastgoed en Levende Have	... ...	£28,000
2de do. do.	... ...	7,000
3de do. Woonhuis in Victoria West	... ...	2,000
4de do. Kontant Geld	... ...	1,000
10 Prijzen van £100 elk	... ...	1,000
40 do. van £25 elk	... ...	1,000
100 do. van £10 elk	... ...	1,000
200 do. van £5 elk	... ...	1,000
354		£42,000

De Loterij zal getrokken worden te *Johannesburg*, op den 27sten Julij, 1889, in de "Old Theatre Royal," in tegenwoordigheid van en onder toesigt van de Ticketshouders.

De heer EBDEN zal op de Plaats blijven voor een maand nadat de uitslag van de Loterij bekend gemaakt is, om de Plaatsen en Vee af te leveren.

Kennisgeving van den uitslag van de Loterij zal gezonden worden aan diegenen die Prijzen trekken met den eersten post na de Loterij, en zal ook gepubliceerd worden in de couranten.

De winners van de eerste vier Prijzen zullen daarvan geïnformeerd worden per telegraaf.

Geld Prijzen zullen uitbetaald worden aan diegenen die se trekken aan het Kantoor van den heer Julius Mosenthal, Johannesburg, op en na den 29sten Julij 1889.

Geen commissie zal afgetrokken worden van de Geld Prijzen.

In het verzenden van Geld zends Banknoten, Drafts, Postkantoor Orders, of Goud. Noten en Goud moeten geregistreerd worden. Alle Cheques moeten geïnnitialeerd worden en het volle bedrag betaalbaar zijn.

Gezegelde geadresseerde enveloppes voor antwoord moeten ingesloten worden.

Lootjes zullen toegekend worden volgens de aanzoeken.

Indien de aanzoeken meer dan 42,000 Lootjes bedragen, zal het overschot terug gegeven worden, min de gewone omruil

Indien het volle getal Lootjes voor ingeteekend worden voor den 27sten Julij 1889, dan zal de Loterij plaats vinden op een vroegeren datum, die behoorlijk geadverteerd zal worden.

De Schapen werden geschoren in September 1888, en de gelukkige trekkers van de eerste en tweede Prijzen zullen het voordeel van het scheersel wol hebben.

De Kaarten en Transport, met Volmagt om te transfereeren, zullen gedeponeerd worden bij de heeren VAN ZYL, BUISSINN en LEONARD, te Kaapstad. Onderwijl, indien vereischt, kunnen zij geïnspecteerd worden aan hun Kantoor te Johannesburg.

Condition en Voorwaarden zijn gemeld op de Loterij Tickets, te worden uitgegeven aan intekenaren, en zullen uitgegeven worden door het Hoofdkantoor te Johannesburg. Aanzoeken voor Lootjes zullen ook ontvangen worden door Dorps Agenten in de Kaapkolonie. Agenten:—De heeren Julius Mosenthal, Johannesburg; Graham Cloete, Kaapstad; F. Paxton, Kimberley; J. B. Auret, Jr., Victoria West; J. R. Wills, Richmond; E. Rice, Beaufort West; J. Lindenberg, Fraserburg; M. Bauman, Ceres; Procureur van Rijneveld, Graaff-Reinet; A. J. Stigling, Hopefield, Malmesbury; A. Innes, Murraysburg.

Slechts Officiele Lijsten zullen erkend worden in de uitbetaling van Prijzen.

A. EBDEN, Jr.

De Homœopatische Huisvriend

DOOR

DRS. GUERNSEY en THOMAS,

VERKRIJGBAAR BIJ

LENNON en TEBB, Kaapstad, B. G. LENNON & Co., Port Elizabeth

Kaap-Koloniale Tak

VAN DE

Maatschappij tot bevordering der Handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid Afrika.

9 St. Georgestraat, Kaapstad.

INVOER. UITVOER.

Tenders voor het repareren van Wegen,

ZULLEN door den Ondergeteekende ontvangen worden niet later dan 30 JUNIJ 1889 om de volgende wegen in staat van reparatie te houden, namelijk:—

1ste Paarl Weg, van Malmesbury naar Botriviervlei.
2de Darling, van Malmesbury naar Darling Dorp.
3de Opper Koeberg, van Malmesbury naar Klipheuvel Statie.
4de Lager Koeberg, van Malmesbury naar Van Schoors Rivier.

Tenderaars kunnen tenderen hetzij voor al de bovengenoemde Wegen of in Secties, en voor een of meer jaren.

Voor verdere volle bijzonderheden, vervoege men zich tot den Ondergeteekende.

H. P. DU TOIT,
Secretaris.

Kantoor van den Afdeelingsraad,
Malmesbury, 7 Junij 1889.

Caledonsche Municipaliteit.

Heffing van Belasting 1889

HIERMEDE wordt kennis gegeven, overeenkomstig Sectie 127, van Wet No, 45 van 1882, dat op eene Vergadering van den Municipalen Raad, heden gehouden, besloten is een Belasting van een Penny in het £ te heffen op de waarde van alle Vastgoed er aan onderhevig in deze Municipaliteit gelegen, voor het jaar 1889, en dat zulke Belasting vervallen zal en betaalbaar is ten Kantore van de Municipaliteit te Caledon, op den 15den Julij a.s.

Op last,
P. F. THERON,
Secretaris.

Kantoor van de Municipaliteit,
Caledon, 7 Junij 1889.

Geneesmiddel voor Aamborstigheid.

GRIMAULTS Indische Cigaretten, AAMBORSTIGE Menschen, welke lijden aan Gedrukthoid in het ademhalen, en stikkende aandoeningen, HEESCHHEID en VERLIES van de STEM, ZENUWACHTIGE HOESTEN, ONTSTEKING, VERKOUDHEID met SCHORHEID, SLAPELOOSHEID, ZINKINGACHTIGE AANDOENINGEN, en MOEILIJKHEID UITSPUWING, worden dadelijk verligt door deze CIGARETTEN.

GRIMAULT & Co., PARIJS.
Verkocht bij alle Apothekers.

GRIMAULTS MATICO.

Capsulen en Inspuitingen.

VERMAARDE Dokters schrijven Grimault's Matico als het invloedrijkste en onschadelijkste middel voor, in de behandeling van Scherpe en Chronische BITTERVLOEIJING en GONORTHECA. MATICO INSPUITING wordt gebruikt in pas geleden en MATICO CAPSULEN in meer Chronische Zaken.

GRIMAULT & Co., PARIJS,
Verkocht bij alle Apothekers.

GRIMAULT'S STROOP

VAN

HIJPOPHOSPHITE VAN KALLI VOOR ZIEKTEN VAN DE BORST.

AANBEVOLEN voor de laatste 25 jaren met het grootste welslagen in *Tering*; hoppige *Hoesten*, *Verkoudheden* en Zinkings, het verminderd de Hoest, om Bloed te Spuwen en Zweten, het verbetert de eetlust en de Gezondheid wordt spoedig Herkregen.

Verkocht bij alle Apothekers.

KOLONIALE

Weeskamer en Trustmaatschappij.

OPGERIGT DEN 31STEN MAART 1856.

KAPITAAL £20.000
RESERVE FONDS £36,616

VOOR het Administreren van Eigendommen en Boedels waartoe dezelve wet ig zal worden aangesteld als Executeuren, Administrateuren, Voogden, Curatoren, Trustees en Agenten.

DIRECTEUREN:

Wel-Ed. heer E. LANDSBERG, Voorzitter.
" " E. J. EARP.
" " C. A. FAIRBRIDGE.
" " PAUL DE VILLIERS.
" " C. T. VOS.
" " C. M. BERNHARD.
" " J. C. HOFMEYR.

AUDITEUREN:

De Wel-Ed. heer D. P. KRYNAUW.
" " T. A. J. LOUW, M.L.A.

Personen die hen wenschen aan te stellen gelieven hen te benoemen en aan te stellen als "*De Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij.*"

☞ De Insolventie-Tak zal bestierd worden door den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zal zijn.

De Directeuren komen elken Donderdag bijeen ten 10 ure, tot het verrigten van besigheden.

Kantoor,—Kamer Gebouwen, 4, Kerkplein.

G. W. STEYTLER, Secretaris.

EXECUTEURSKAMER.

Akte van Overeenkomst gedagteekend 1 April, 1859.

Opgesteld op de basis van de Originele Akte gedagteekend 22 Augustus 1838; tegenwoordige Akte ingelijfd door Akte van Parlement No. 17, 1859.

Opbetaald en Opgeloopen Kapitaal £48,000.

DIREKTEUREN:

De Ed. heer J. H. HOFMEYR, L.W.Z., *Voorzitter.*

De WelEd. heer W. HIDDINGH, L.L.D.,
„ I. P. H. VAN DER POEL,
„ W. MARSH,
„ G. C. GIE.

AUDITEUREN:—De Wel-Ed. Heeren J. DE WET en M. L. WESSELS.

Zij die de Executeurskamer wenschen te benoemen tot Executeuren, Mede-Executeuren, of anderszins, gelieven haar aan te stellen en te benoemen slechts onder den naam van "De Executeurskamer in Kaapstad."

De Direktie administreert Insolvente Boedels door haren Secretaris.

Op last van de Direkteuren,
P. J. BROKES, Secretaris.

Kantoor van de Executeurskamer,
Adderleystraat, hoek van de Waalstraat,
Kaapstad.

Lijst van Verbanden.

HYPOTHEKEN.

Junij.

13 Gelcomee, J G	H Dempers ...	Caledon
13 Merwe, v'd D P	Bd H Sandenberg ...	Murraysb

KUSTINGS.

13 Meintjes, J J	Union Fire As	Albert
13 Vogel, P L ...	A Hayward ...	Willowm

CESSIE.

13 Toit, du S G ...	J Malan ...	Paarl

KONTRAKTEN.

13 De Kenah, K C	... ...	Kaapstad
Niekerk, van E	... ...	Do.
13 Roux, D	... ...	Barkly E
Lucas, J E	... ...	Do.
13 Wright, W T H	... ...	Dordrech
McCotter, M ...	... ...	Do.
13 Spengler, D S J	... ...	Kaaps Af
Erasmus, E M	... ...	Do.

CANCELLATIE.

17 Jan Regter (handeldrijvende als Hofmeyr en Regter) ... ... J v d Tuuk en anderen

VROEGEMARKT.

Van 19 Junij.

	£	s.	d.		£	s	d
Aardappelen, per mud ...	0	14	6	—	0	16	11
Appelen, per 100 ...	0	1	9	—	0	3	6
Eijeren, per 100 ...	0	12	9	—	0	13	0
Ged. Abrikozen, per lb ...	0	0	4½	—	0	0	4½
Ged Vijgen, per lb ...	0	0	5	—	0	0	5
Guavas, per 100 ...	0	0	5	—	0	2	1
Ganzen, per stuk ...	0	2	3	—	0	3	6
Havergerven, per 100 lb.	0	7	0	—	0	7	0
Kaf, per vracht ...	3	5	0	—	3	6	0
Kweeperen, per 100 ...	0	3	1	—	0	3	1
Nartjes, per 100 ...	0	1	2	—	0	1	2
Meebos, per lb ...	0	1	4	—	0	1	4
Peren, per 100 ...	0	5	9	—	0	12	3
Patatas, per mud ...	0	7	5	—	0	7	2
Risjes, per lot ...	0	1	3	—	0	1	3
Uijen, per mud ...	0	4	7	—	0	6	7
Zuurlimoenen, per 100	0	1	2	—	0	1	2

5 Wagens en 10 Karren.

NIEUWE MARKT.

Van 18 tot 19 Junij.

	£	s.	d.		£	s.	d
Aardappelen, per mud	0	9	2	—	0	17	0
Appelen, per 100 ...	0	0	7	—	0	5	6
Boter, per lb. ...	0	0	9	—	0	1	11
Bloemkool ...	0	0	0½	—	0	0	2½
Biltong, per stuk ...	0	1	7	—	0	1	11
Boonen, per mud ...	1	10	0	—	1	10	0
Citroenen, per mand ...	0	0	2½	—	0	0	2½
Eijeren, per 100 ...	0	10	0	—	0	13	1
Eenden, per stuk ...	0	1	6	—	0	2	3
Guavas, per 100 ...	0	0	4½	—	0	4	10
Ganzen, per stuk ...	0	2	2½	—	0	2	5½
Hoenders, per stuk ...	0	0	8	—	0	1	1
Kool, per stuk ...	0	0	0½	—	0	0	1½
Klappers, per stuk ...	0	0	2	—	0	0	2
Limoenen, per 100 ...	0	1	0	—	0	7	10
Nartjes, per 100 ...	0	2	5	—	0	4	3
Okkernoten, per lb. ...	0	0	3	—	0	0	3
[illegible]oenen, per stuk ...	0	0	2½	—	0	0	3½
Pomp[illegible] bos ...	0	1	3	—	0	4	7
Pisangs, per [illegible] ...	0	3	4	—	0	8	6
Patatas, per mud ...	0	0	4	—	0	0	4
Rozijnen, per lb. ...	[illegible]						
Selderij, per bos ...	0	0	0½	—	[illegible]		
Uijen, per mud ...	0	3	8	—	0	[illegible]	0
Watermeloen, (Kaffer) ...	0	0	0½	—	0	0	[illegible]
Zuurlimoenen, per 100	0	0	6	—	0	1	3

GETIJTAFEL VOOR TAFELBAAI.

JUNIJ 1889.

MAANSVERANDERINGEN.

Eerste Kw., 6 Junij, 9.16 n.m. — Laatste Kw., 20 Junij, 3.49 v.m.
Volle Maan, 13 Junij, 3.12 n.m. — Nieuwe Ma., 28 Junij, 10.3 v.m.

DATUM.	HOOG WATER. V.M. u m	HOOG WATER. N.M. u m	LAAG WATER. V.M. u m	LAAG WATER. N.M. u m
1 Zaturdag ...	3 47	4 4	9 56	10 14
2 Zondag ...	4 23	4 40	10 32	10 50
3 Maandag ...	4 59	5 19	11 10	11 30
4 Dingsdag ...	5 40	6 3	11 52	— —
5 Woensdag	6 27	6 56	0 15	0 42
6 Donderdag	7 27	8 2	1 12	1 45
7 Vrijdag ...	8 41	9 22	2 2[illegible]	3 2
8 Zaturdag ..	10 2	10 40	3 42	4 21
9 Zondag ...	11 11	11 42	4 56	5 27
10 Maandag .	— —	0 9	5 56	6 22
11 Dingsdag ..	0 35	0 58	6 47	7 10
12 Woensdag	1 21	1 43	7 32	7 55
13 Donderdag	2 0	2 27	8 17	8 39
14 Vrijdag ...	2 50	3 13	9 2	9 24
15 Zaturdag ..	3 35	3 58	9 47	10 10
16 Zondag ...	4 21	4 43	10 32	10 55
17 Maandag ..	5 6	5 29	11 18	11 42
18 Dingsdag ...	5 54	6 20	— —	0 7
19 Woensdag	6 50	7 21	0 35	1 6
20 Donderdag	7 57	8 34	1 39	2 16
21 Vrijdag ..	9 12	9 49	2 53	3 31
22 Zaturdag ...	10 25	10 57	4 7	4 41
23 Zondag ...	11 23	11 49	5 10	5 36
24 Maandag ..	— —	0 11	6 0	6 22
25 Dingsdag ..	0 32	0 52	6 42	7 1
26 Woensdag	1 10	1 29	7 20	7 38
27 Donderdag	1 46	2 4	7 55	8 13
28 Vrijdag .	2 21	2 38	8 30	8 47
29 Zaturdag ..	2 54	3 12	9 4	9 21
30 Zondag ...	3 30	3 47	9 39	9 56

Om hoogtij of laagtij op de onderstaande plaatsen te bekomen, trekt men af, of voegt men bij den tijd wanneer het hoogtij of laagtij in Tafelbaai is, de onderstaande respectieve getallen uren en minuten,

		u.	m.
Natal voeg bij	... ...	1	50
Algoabaai	„	1	20
Kowie	„	1	10
Oost Londen	„	1	5
Delagoabaai	„	0	57
St Luciabaai	„	0	55
Mosselbaai	„	0	50
Knysna	„	0	18
Kaap Agulhas	„	0	10
Simonsbaai	„	0	4
Houtbaai trek af	... ...	0	20
Walvischbaai	„	0	17
Saldanhabaai	„	0	10
StHelenabaai	„	0	10
Hondeklip B	„	0	10
Port Nolloth	„	0	5

VERKOOPINGEN.

JUNIJ.

20.—Klapmuts Statie, Schapen en Bokken, van J. H. Stiglingh,—De Villiers, Faure & Co., Afslagers.

22.—Greyton, nabij Caledon, Vaste en Losse Goederen, Levende Have, enz., in den insolventen boedel van J. H. de Villiers,—H. J. Dempers, Afslager.

22.—Groot Drakenstein, Vaste en Losse Goederen, in den insolventen boedel van J. S. Joubert, D.zoon,—J. S. Marais & Co., Afslagers.

VOOR EN SEDERT

De dagen van Samson is een weelderigen haargroei het zinnebeeld van de kracht des mans en de schoonheid der vrouw geweest. Als een middel om dit persoonlijk sieraad te bewaren — een plicht die iedereen als van het grootste gewicht zou beschouwen — staat Ayer's Haar-Versterker ongeëvenaard. Indien, bij ongeluk, uw haar verwaarloosd is en glans en kleur verloren heeft, of de tijd het met grijs heeft gesprenkeld, dan geeft het gebruik van Ayer's Haar-Versterker het jeugdig voorkomen en de levenskracht daaraan terug. Deze bewonderenswaardige preparatie geneest

Roos

in den grond, heelt alle schedelziekten, versterkt zwakke haren, bevordert een

Weelderigen Groei

en gaat kaalheid tegen. Zij is bovendien een uitmuntende pomade voor het haar, dat zij buigzaam, zacht en glanzend maakt en als een toiletartikel is er niets wenschelijker en aangenamer.

AYER'S HAAR-VERSTERKER

is keurig geparfumeerd, kleurloos, en laat geen vlek na op de witste zakdoek; de schoonheid die hij bijzet is blijvend, en hij is gevolgelijk de beste en zuinigste haarolie in de wereld.

GEPREPAREERD DOOR

Dr. J. C. AYER & CO., Lowell, Mass., U.S.A.

Verkrijgbaar bij Drogisten en Medicijnhandelaars.

De Zuid-Afrikaan.

DONDERDAG, 20 JUNIJ 1889.

DE BEGROOTINGSREDE.

De Begrootingsrede Dingsdag door Sir Gordon Sprigg uitgesproken werd door de Oppositie, die trouwens in hare gelederen den heer Merriman zoo min als den heer Rhodes tot dus ver post heeft zien vatten, om haar vorm zoowel als om haar inhoud geprezen. Op ons, die met het Huis ons verblijden in den gunstigen toestand van 's lands zaken, heeft zij in één opzigt een ongunstigen indruk gemaakt, en schoon wij zeer goed weten dat ons gevoelen door weinigen in den lande zal gedeeld worden, en dat wat wij over de zaak zeggen tot geen resultaat zal leiden, achten wij het toch onzen pligt om niet te verzwijgen wat ons op het hart ligt.

De Regering verheugt zich dit jaar in een batig saldo van een aanzienlijk bedrag, en zij roemt er met regt op dat zij, al verkeert zij in veel ruimere omstandigheden dan eenigen tijd geleden, toch zuinigheid blijft beoefenen, en liever het overgewonnen geld tot afbetaling van leeningen dan tot onnoodige vermeerdering der uitgaven bezigt. Maar zijn er geen noodige uitgaven, die alleen daarom niet gemaakt worden omdat zij te duur zouden uitkomen? Een er van werd door den heer Fuller genoemd: die om schoolgebouwen van den schuldenlast te ontheffen die er op rust. In andere opzigten wordt er trouwens voor Lager Onderwijs hier vrij wat gedaan, maar het Hooger Onderwijs laat veel te wenschen over, en, zoo als Prof. Marais Zaturdag te Stellenbosch zeide, verbetering is alleen mogelijk als er landsgeld voor te bekomen is. Dan is er hier heel wat te verbeteren wat wegen en bruggen betreft; en buitendien, al is het niet verkeerd om geld voor Spoorwegbouw bij wijze van leening te bekomen, is het toch verstandig om althans een deel van dien bouw uit de loopende inkomsten goed te maken, iets wat, tijdens den grooten Spoorwegbouw onder het Ministerie Molteno, zoo al niet in praktijk beoefend, dan toch in theorie werd vastgesteld. Er is dus gelegenheid genoeg om elk batig saldo aan nuttige werken te besteden, en toch ziet men de Regering met een [illegible] afschaffing van belasting voor plan to[illegible]men. Dat nu de invoerregten den dag kon[illegible]ten worden, dat wij ten verlaagd mo[illegible] is niet van dien aard dat wij er iets tegen inbrengen. Evenmin zijn wij tegen de afschaffing van brugtollen die het handelsverkeer schaden. De afschaffing der Huisbelasting dunkt ons daarentegen een misslag. Sir Gordon Sprigg merkte op dat men hier te lande niet van regtstreeksche belastingen houdt, en daar heeft hij groot gelijk in. Is dit echter een reden om de eenige regtstreeksche landsbelasting die men hier heeft,—een belasting waar de bevolking, reeds vrooger er meê bekend, nu sedert elf jaren aan gewend is geworden, en die waarlijk weinig beteekent in vergelijking met hetgeen men in andere landen moet opdokken,—af te schaffen zoodra 's lands financiën beter dan vroeger staan?

Een aantal sprekers verklaarden zich tegen de afschaffing der Huisbelasting, omdat zij liever andere belastingen afgeschaft of verlaagd zouden zien. Zij wilden de Heerenregten en de Verkoopingsgelden laten opheffen. Wij zijn het hier geheel meê oneens, omdat wij, wat Verkoopingsgelden aangaat, niet inzien waarom men een belasting zou opheffen waar men aan gewend is, en omdat wij de Heerenregten niet slechts een heilzame belasting achten, maar buitendien een die thans bijzonder van pas komt, nu men hier landgoederen voor hooge prijzen door goud- en diamantkoningen ziet koopen, die er expresselijk voor vervaardigd zijn om door hun kooplust ook de Schatkist te bevoordeelen, en wien het op wat meer of minder niet aankomt. Het heilzame der Heerenregten ligt, onzes inziens, daarin dat zij strekken om grondeigenaars op hun oude plekken te houden, en landspeculatie tegen te gaan. Intusschen werkt ook de Huisbelasting goed, vooral nu de bepalingen uit de Wet zijn weggenomen die haar voor de boeren lastig maakten. Op wie drukt zij thans het meest? Niet, gelooven wij, op boeren, die in den regel geen dure huizen hebben; niet op eerzame stedelingen; maar zoo ver wij zien kunnen op twee klassen van lieden. Vooreerst op kooplieden, winkeliers en dergelijke, die gewoonlijk te voornaam zijn om de huizen te bewonen waar zij nering doen, en die dus meer hebben op te dokken dan zij pleizierig vinden. Maar zijn zij niet beschaafde en ontwikkelde lieden, warsch van vooroordeel tegen die regtstreeksche belastingen die slechts "Boerdom" een doorn in het oog zijn? Ten tweede de Naturellen, maar als dezen voor hun hutten niet langer Huisbelasting moeten betalen, dan valt weder een der redenen weg die hen nopen om bij boeren te werken in plaats van een luilekker leventje te leiden. Het is daarom dat wij het niet alleen de Regering maar ook het Parlement, en bepaaldelijk de boerenleden die er zitting hebben, slechts als misslag kunnen toerekenen als zij de afschaffing der Huisbelasting doorzetten; en het zal ons hoogst aangenaam zijn als wij morgen, bij de tweede lezing der Wet op de zaak, bevinden dat althans sommige hunner de nadeelen zoowel als de voordeelen der opheffing hebben nagegaan.

'T EEN EN ANDER.

HET antwoord van den Eersten Minister op de vraag van den heer Van der Walt omtrent het toezigt van Regering en Parlement op Spoorwegbouw, was niet onbevredigend, maar toch ook niet zoo dat het ons geheel gerust stelt; en toen Sir Gordon Sprigg zeide dat het Huis later gelegenheid zou hebben om zich over de zaak uit te spreken, vernamen wij uit het Oppositie hoekje een onheilspellend gebrom. Wij weten heel goed dat de heeren in dat hoekje liever door Engelschen zich laten ringelooren dan in den geest van een opregt Afrikaansch en vaderlandslievend Parlement handelen; maar de Regering zal zich zelve schaden als zij in deze zaak hen niet met kracht tegengaat, in plaats van de onzijdige houding aan te nemen die haar op Dingsdag scheen eigen te zijn, en zij zoo min als de Afrikanerpartij behoort te vergeten dat er haast bij de zaak is.

De heer Louw, M. L. A., wil in de Wet op de Afdeelingsraden een artikel inlasschen, ten effekte dat elke school door een Afdeelingsraad opgerigt zal staan onder een Schoolbestuur van vijf leden, jaarlijks te kiezen door betalers der schoolgelden, maar dat daarom de Afdeelingsraden hun bevoegdheid omtrent de scholen zullen behouden, zullende het toezigt van het Schoolbestuur zich beperken tot aanstelling van onderwijzers, regeling der schoolgelden en dergelijke. Dit is, in beginsel, juist hetgeen wij onlangs hebben aanbevolen, maar in de praktijk zal, gelooven wij, de volkomen onafhankelijkheid der Schoolbesturen van den Afdeelingsraad ligt tot bezwaar en botsing kunnen leiden. Werden de Schoolbesturen aangesteld door den Afdeelingsraad uit een dubbeltal door de schoolgeld-betalers aangewezen, en werden zij alleen gemagtigd om voor aanstelling van onderwijzers, regeling der schoolgelden en wat dies meer zij voordragten aan den Afdeelingsraad te doen, dan zou, onzes inziens, dit bezwaar minder worden. Dit is trouwens een punt waar zij die in de buitendistricten met scholen gewerkt hebben, beter over oordeelen kunnen dan wij, en het is juist om hun aandacht er op te rigten, niet om aanmerking op het plan van het lid voor Malmesbury te maken, dat wij het vermelden.

De schoolkwestie in de Z. A. Republiek is dikwijls in de *Volksstem* besproken, ten effekte dat als er niet meer aan onderwijs wordt gedaan, achteruitgang onvermijdelijk is. Wat ons een leelijke zaak dunkt is dat President Kruger tegen het begunstigen van geëxamineerde onderwijzers is, omdat hij meent opgemerkt te hebben dat ongeëxamineerde onderwijzers, juist omdat zij de wetenschap minder goed kunnen leeren, de godsdienst beter onderwijzen. Wij laten daar of de opmerking van den President juist is, schoon het hem stellig niet aan opmerkingsgave ontbreekt. Maar onwetende onderwijzers boven behoorlijk opgeleide te verkiezen, dat is niet de manier om het opkomend geslacht te doen vooruitgaan. Die predikanten en andere geletterden in de Z. A. Republiek wier vaderlandsliefde boven alle verdenking staat, hebben, dunkt ons, alle reden tot het aanwenden van pogingen om in de zaak van het onderwijs hun stem te verheffen, en tot de zege van juiste denkbeelden omtrent het onderwijs meê te werken.

EEN OPENBARE [illegible] VERGADERING te Bedford, gehouden [illegible] om een petitie te laten opmaken tot [illegible] wering van roodwater, heeft zich tevens voor de Paswet van den Minister van Naturellenzaken verklaard.

EERW. TESKE is, volgens het Beaufortsche blad, er in geslaagd om op een reis door de Republieken de middelen tot het afdoen der schuld van £500 te bekomen die nog op het Kerkgebouw zijner gemeente rust.

VASTGOED.—Een buitenplaats in den boedel van wijlen kapt. Murison, thans bewoond door den heer J. J. Graham, is door de heeren H. Jones en Co. aan den heer A. M. Sedgwick voor £2,150 toegeslagen.

OVERLEDEN IN EEN SPOORRIJTUIG.—Zekere wed. Rebecca Smith, die Uitenhage per trein had verlaten om naar de Kaapstad te gaan, is verleden week op weg van Uitenhage naar Cradock in den trein overleden.

AAN DOOVEN.—Een persoon, van Doofheid en Schokken in het hoofd van 23 jaren duur genesen door een eenvoudig middel, zal een beschrijving er van *gratis* zenden aan eenigpersoon die er om schrijft aan Nicholson 21, Bedford-square, Londen, Engeland.—*Adv.*

WAARSCHUWING.—Wij verwijzen onze lezers en lezeressen, die van snuif gebruik maken, naar onze advertentiekolommen, waar de heeren Otto Landsberg & Co. een wenk geven hoe zich te wachten voor het ontvangen van bottels vervalschte snuif, die voor hun beroemd fabricaat doorgaan.

WIJLEN DEN HEER JOHANNES WIJNAND LOUW.—Met leedwezen vernemen wij dat de heer Louw plotseling overleden is te Vogelfontein, nabij Fauresmith. Hij was op reis voor de Colonial Mutual Assurantie Maatschappij. Het lijk zal bij het einde dezer week per trein gebragt worden naar de Paarl, al waar hetzelve zal bijgezet worden in het familiegraf.

DE INVOERREGTEN in Mei l.l. hebben, volgens opgaaf in de *Gouvernements Gazette*, £100,957 bedragen, waarvan £35,418 aan de Kaapstad, £43,422 te Port Elizabeth, £15,506 te Oost Londen ontvangen is. Van de zeehavens komt na deze drie Mosselbaai het eerst, met £2,219.

DAMARALAND.—De *Louis Alfred* heeft hier de gebroeder Lewis en den heer Carrington Wilmer uit Walvischbaai gebragt, sullende Dr. Göring eerst later komen. Het heet dat de saken in Damaraland en Namaqualand rustiger zijn dan vroeger, vooral doordat Hendrik Witbooi eenige lastige benden tot rede heeft gebragt. Er is nog steeds spraak van dat de Duitschers werkelijk de noodige magt sullen senden om in het Protectoraat de orde te handhaven.

HET LANDSINKOMEN voor het jaar 1889—90 wordt in een officiëel stuk geschat op £3,889,400. Daarvan komen £1,100,500 onder Invoerregten; £145,550 onder Landinkomsten; £47,500 onder Hutbelasting; £70,000 onder Heerenregten; £120,000 voor Gezegelde Licenties en £128,000 voor andere Zegels; £146,500 onder het Postwezen; £40,000 onder Mijnen (lager geschat dan de opbrengst van verleden jaar); £1,720,000 onder Spoorwegen; £115,000 onder Telegrafen, enz. Voor de Huisbelasting, die verleden jaar £99,153 opbragt, is slechts £10,000 uitgetrokken, wegens het plan der Regering om ze op te heffen.

DE INBOORLING DEPUTATIE.—Gisteren arriveerden per sneltrein de welEerw. J. Makwane, van Alice, en de heeren J. Tengo Jabavu, editeur van de *Imvo* en Isaac Wauchop van Lovedale, als eene deputatie naar het Gouvernement om over de voorgestelde Paswet te spreken.

HET PROSPECTUS van het Boeren Prospecteer en Speculatie Syndikaat verschijnt in onze advertentie kolommen. De aandeelen zijn slechts £1 en dus is er voor iedereen kans om een aandeel te nemen. De heer Wm. F. Maritz, Klerksdorp, Z. A. R. is Secretaris en makelaar. Wij wenschen de onderneming allen voorspoed toe.

WIJNBOEREN, ATTENTIE ALS U BELIEFT!—Wij zijn door den Secretaris van het Kaapsche Landbouwgenootschap verzocht de aandacht te vestigen op het feit, dat mededingers voor den grooten wijnprijs van £125 (roode Hermitage) hunne monsters van negen bottels ieder, moeten zenden naar het Kantoor van het Genootschap, No. 24 Strandstraat, op of vóór den 24sten dezer. Voor verdere bijzonderheden verwijzen wij onze lezers naar de advertentie, die in eene andere kolom verschijnt.

VERGELIJKENDE BANKROETKUNDE. — In de *Gouvernements Gazette* vindt men vergelijkende tabellen omtrent vrijwillige overgaven van boedels in de maand April, en in de tien maanden met 31 April eindigende, van de drie laatste financiëele jaren. De slotsom is dat in die tien maanden het jaar 1886-87 525 insolventies aanschouwd heeft, met £573,780 aan baten en £738 545 aan schulden; 1887-1888 297, met £321,046 en £482,412; het jaar 1888 85 165, met £147,423 en £244 470.

EEN KLAGT. — Uit Papendorp hebben wij een uitvoerigen brief ontvangen over de benoeming van den nieuwen marktmeester alhier, maar nu wij in Parlementstijd zooveel stof hebben, sullen wij slechts den hoofdinhoud mededeelen. De heer Pedder, meer dan 30 jaar lang aan de Markt als afslager werkzaam, had om het vakante ambt aanzoek gedaan, daar zijn gezondheid het voor hem raadzaam maakte niet langer afslager te blijven; en volgens onzen correspondent waren allen die met de markt te doen hebben, overtuigd dat hij het winnen zou, want niemand had er beter aanspraak op en altijd had hij de stad trouw gediend. Het eenige wat gemelde heer thans doen kan was om zijn pensioen te vragen, en dat behoort, volgens den brief, een vol pensioen te zijn.

VOETPADEN.—Op een vergadering van zekere Maatschappij tot Bescherming van Voetpaden en Open Plekken, Maandag avond in Altona Zaal, Papendorp, gehouden, bleek het dat de heeren McCombie en Hartill als gezamenlijke Secretarissen bedankt hadden, en dat er bitter werd geklaagd over gebrek aan belangstelling. In een verslag van den heer McCombie werd te kennen gegeven dat de stappen door de Maatschappij genomen tegen het sluiten van den weg naar het Blokhuis aan Duivelsberg, niet alles uitgewerkt hadden wat men verlangde, maar toch iets, en dat er nog een klein batig saldo was. Een der aanwezigen stelde voor de Maatschappij te ontbinden, maar een amendement om ze aan te houden ging er door. Men bedankte de aftredende Secretarissen voor de bewezen diensten, en koos den heer Lancaster als hun opvolger.

DE STADSRAAD heeft Maandag het Reservoir bezocht en er tevens vergadering gehouden. Het bleek dat er plekken waren die maar al te duidelijk toonden dat de heer De Waal volkomen gelijk had met te beweren dat de bodem alles behalve in orde was; en na een lange discussie of men een nadere proef zou nemen door een gat in den grond te graven, dan wel terstond de hulp van deskundigen inwinnen, werd het eerste plan met 9 tegen 4 stemmen goedgekeurd. Nadat het gat gegraven was, en er meer of min duidelijke sporen van doorzijpeling aan het licht waren gekomen, besloot men, op voorstel van den heer O'Reilly, de heeren Greaves en Grier over de zaak te raadplegen. De heer Gillet herinnert, in een brief aan de *Cape Times*, dat hij dit alles in 1885 voorspeld had, en zegt dat het Reservoir niet weder barsten maar daarentegen nooit water houden zal.—Pleizierig als het waar is!

IN HET HOOGE GEREGTSHOF heeft Maandag, buiten de twee vroeger gemelde appèlzaken, nog een andere gediend, nl. die van Manuel, die door den ass. Magistraat van Stellenbosch in Mei ll. wegens diefstal van huiden en hout naar de strafzitting was verwezen. De Proc. Generaal zond de zaak terug aan den Magistraat, maar nu kwam de regisseur van Miss Forster's plaats, waar de diefstal zou gepleegd zijn, met een andere beschuldiging voor den dag, nl. dat Manuel geen eigenlijke diefstal van hout enz. gepleegd maar geld van dingen die hij verkoopen moest verteerd had, in plaats van het af te betalen. Onder die beschuldiging veroordeeld kwam Manuel in appèl, waarbij adv. Juta voor hem optrad, en het Hof was van oordeel dat hij onder de omstandigheden alleen voor de misdaad kon [illegible] teregtstaan waarvan hij oorspronkelijk was beschuldigd, zoodat het appèl moest [illegible] worden toegelaten en het vonnis vernietigd. De Hoofdregter merkte op dat als Manuel schuldig was, het alleen aan diefstal kon zijn, want er was geenerlei bewijs dat hij gemagtigd was geweest hout of huiden te verkoopen.

Z. A. REPUBLIEK.—Het voornaamste nieuws in de bladen vandaar betreft een discussie in den Volksraad over de Onderwijs-kwestie. De Uitvoerende Raad had een besluit genomen tot het geven van toelagen aan geëxamineerde onderwijzers, zoo als door den Waarnemenden Superintendent van Onderwijs was geraden. Toen deze zaak in behandeling kwam zeide President Kruger dat hij gedwaald had met dit besluit voor te leggen. "Door dit voorstel," seide hij, "zou het onderwijs geheel uit de handen der kerk genomen worden, en bovendien zou de godsdienst geheel op den achtergrond raken. Christus had het onderwijs opgedragen aan de kerk en daarom vroeg hij de aanbeveling terug." Ook later sprak hij in den zelfden zin, zeggende dat de Booze Geest hem misleid had. "Wanneer wij," zeide hij, "het onderwijs zoodanig willen uitbreiden, dan zal het gevolg zijn, dat de onderwijzers te veel tijd moeten besteden aan de wetenschap en dat de godsdienst verwaarloosd sal worden. De ongeëxamineerde meesters kunnen de wetenschap niet zoo onderwijzen en daarom onderwijzen zij de godsdienst beter. Ik verzoek den Raad niet te vergeten dat, waar de wetenschap uitgebreid wordt, de godsdienst op den achtergrond raakt. Ik smeek u, heeren, keurt het Uitvoerend Raadsbesluit af." Voorstellen in overeenstemming met het besluit werden later in stemming gebragt maar met groote meerderheden verworpen, terwijl een van de heeren Van der Merwe en S. W. Burger, dus luidende: "de Raad besluit de subsidie van £3 per kind te brengen op £4 10s. per jaar, lager onderwijs, en van £5 op £6 10s per jaar, middelbaar onderwijs," met 27 tegen 11 stemmen werd aangenomen. "Bij de Regering," segt verder de *Volksstem*, "is berigt ontvangen waaruit blijkt, dat er in Swazieland op het oogenblik een woeling is, die de onafhankelijkheid van het land in gevaar zou kunnen brengen. De Regering heeft daarom den Vice-President Generaal Smit, en den Staats-Procureur Dr. Krause, daarheen gezonden, met de opdragt: 1. Om de burgers der Z. A. Republiek, wonende in Swazieland, ten strengste te waarschuwen voor deelneming in deze woeling; en 2. Om zorg te dragen dat de onafhankelijkheid van Swazieland, bij de Londensche Conventie gewaarborgd, niet aangetast wordt." Uit telegrammen in de *Cape Argus* blijkt dat de Raad besloten heeft een aanvraag om een concessie tot het bewerken van ijzer pyrites in het gebied van Johannesburg te laten publiceeren, ten einde bezwaren en raadgevingen van de Maatschappijen te vernemen. De Voorzitter van den Volksraad, wien een verhooging van daggelden met een kleine meerderheid was toegestaan, heeft ze geweigerd, op grond dat de Raad niet eenstemmig er voor was. Op gisteren zou de Politieke Unie en het Handelstraktaat met den Vrijstaat voorkomen, en weldra ook de Spoorweg Johannesburg-Pretoria, welke laatste mededeeling met toejuichingen en gesis ontvangen werd. Een besluit is genomen tot oprigting van een Doofstommen Instituut. Te Johannesburg heeft de Politie een speelhuis overvallen en eenige spelers opgepakt, en van Naturellengevechten hoort men gedurig. Sir F. Young zal er door leden van het "Royal Colonial Institute" feestelijk ontvangen worden.

GATSISIBE, Groot Opperhoofd der Bangwaketsi, is volgens een telegram in de *Cape Argus* op 17 dezer in zijn hoofdstad Kanya overleden.

DE HAVENCOMMISSIE zat Dingsdag morgen, ten einde eene deputatie van de Groen- en Zeepuntsche tramweg maatschappij te ontvangen in verband met de wet die het Parlement zal voorgelegd worden voor het maken van een tramweg van den hoek van de begraafplaatsen in Ebenezerweg, langs den hospitaalweg en daarvan daan naar Drie Ankerbaai. De heer F. W. Barrowes, ageerde als voorzitter en de volgende leden waren tegenwoordig:—de heeren Ohlsson, L. Wiener, D. Mudie, T. E Fuller, C. B. Elliott en T. J. Anderson. De deputatie bestond uit de heeren Charles Lewis en C. Freeman. De heer Lewis zeide niets verder te zeggen te hebben dan dat het volstrekt niet het voornemen van de tramweg maatschappij was om op land van de havencommissie te komen. Indien de plannen niet goed waren door hunnen ingenieur opgemaakt en zij konden veranderd worden, zou zulks geschieden wanneer het Huis in comité daarover ging. De heer Ohlsson hoopte dat de sporen gelijk met den weg zouden leggen en niet verscheidene duimen boven den grond. De heer Lewis antwoordde dat hun ingenieur er zeker zorg voor zoude dragen ten einde ongelukken te voorkomen. De heer Fuller zeide dat de Havencommissie volstrekt niet tegen de tramweg maatschappij was maar zij wenschte haar eigendom te beschermen. De heer Thwaites, ingenieur van de Havencommissie, legde toen uit, dat volgens de plannen voor het Parlement gelegd de tramweg twee honderd voet binnen den grond der Havencommissie zoude komen. De heer Freeman antwoordde dat men de plannen van het Stadhuis had bekomen, doch de heer Thwaites zeide hierop dat de diagrammen in 1879 gemaakt waren toen de Havencommissie nog niet den grond had wat zij nu bezat. Op de belofte van den heer Lewis dat de plannen zouden veranderd worden zeide de voorzitter dat de Havencommissie verder geene tegenwerping tegen de wet zoude maken en nadat de heer Lewis voor het geduldige aanhooren van de deputatie bedankt had, ging men uiteen.

HOOG GEREGTSHOF.

(Voor de drie Regters.)

DINGSDAG, 18 JUNIJ 1889.

VOORLOOPIG CURATOR.

Op voorstel van adv. Searle werd, in den insolventen boedel van Jas. Toms de voorloopige curator op nieuw aangesteld, daar de schuldeischers het over de aanstelling van een definitieven niet eens konden worden.

KNOBEL *tegen* KNOBEL.

Adv. Innes vroeg verlof om *in forma pauperis* te mogen procederen. Hij zelf zal rapport uitbrengen.

FRIIS *tegen* BRITSCHE VEREENIGDE DIAMANT-MAATSCHAPPIJ.

In deze zaak, een appèl van het Hooge Hof van Griqualand West, en onlangs bepleit, werd thans uitspraak gedaan. Zij betrof de aflevering van twee machines aan Friis, een ingenieur, die ze voor £200 van de Maatschappij gekocht had en ze in arbeid, d.i. herstellingen aan andere machines, zou betalen. Die arbeid was verrigt, maar volgens de Maatschappij niet naar eisch, en nu was het de vraag of de machines zal dan niet aan Friis moesten worden afgegeven. De meerderheid van het Hooge Hof meende van niet, daar de machines niet van eigenaar gewisseld hadden; Regter Solomon was het met de andere Regters oneens. Het appèl werd gewezen van de hand, op grond dat er wel een koop was gesloten maar dat eischer den vollen koopprijs niet betaald had; dat er geen bewijs was dat hij verlof van den regisseur had erlangd om de machines weg te nemen als aan hem overhandigd; en dat zijn wegnemen van het een en ander dat tot de machines behoorde, als geen bewijs van overgang van eigendom kon gelden.

LONDEN EN Z. A. EXPLORATIE MAATSCHAPPIJ *tegen* DU TOIT'S PAN EN BULTFONTEIN MIJNBESTUREN.

Schoon dit twee zaken waren werden zij, als geheel gelijkstaande, samen genomen. Adv. Innes en Juta voor eischers; de Proc. Generaal en adv. Schreiner voor verweerders. De eisch was schrapping van zekere registratie van delfplekken in naam der Mijnbesturen, en schavergoeding wegens die registratie. Twee getuigen, de heer J. B. Currey voor eischers en de heer Roberts, Secretaris der beide Besturen, voor verweerders, werden gehoord, en de vraag bleek hierop neêr te komen of de Besturen regt hadden om delfplekken, verlaten door hen die ze van de Maatschappij gehuurd hadden, op eigen naam te laten registreren, dan of zij het eigendom der Maatschappij bleven. De verdere behandeling der zaak werd uitgesteld tot gisteren.

GISTEREN.

LONDON EN Z A. EXPLORATIE MAATSCHAPPIJ *tegen* DU TOIT'S PAN EN BULTFONTEIN MIJNBESTUREN.

Het bleek, uit getuigenissen aan de Velden ingewonnen, dat de Maatschappij, als geen delfplekken houdende, weigerde om tot de veiligheid der mijn meê te werken, wat trouwens alleen de pligt der delfplekhouders bleek te zijn. Na dat advv. Innes en Schreiner het Hof toegesproken hadden, deed het Hof uitspraak voor eischers, met kosten, op grond dat Mijnbesturen geen beter regt op de verlaten delfplekken konden hebben dan aan den huurders toekwam die ze verlaten hadden.

FICKSBURG (O. V. S.)

(Van onzen Correspondent).

15 Junij.

Wij hebben tot hiertoe een schoonen winter, des daags aangenaam weder met koesterende sonneschijn, en des nachts koud en vriezend. Des morgens zijn de stilstaande wateren met een dikken ijskorst overdekt, soms wel een halven duim dik. Ik bejammer de arme transportrijders, die in zulk een strenge koude de nachten op het pad moeten doorbrengen. Maar ook het arme vee, dat bij droog voedsel des nachts in het open veld verkeert, heeft het nu alles behalve aangenaam.

Onze boeren verlangen zeer naar regen voor hun gesaaide, dat door de droogte niet behoorlijk kan opkomen of groeijen. Er wordt dan ook hartelijk naar regen verlangd ter besproeijing van het gezaaide dat in deze landbouwstreken het bestaan onzer inwoners uitmaakt. Op de Goudvelden (Johannesburg) vinden onze landlieden steeds een goede markt voor hunne produkten. De laatste marktprijzen zijn daar voor koren 15 shillings en hooger per zak, mielies 18 shillings, saadhaver 18 shillings, garst £1 16s., enz. Een mislukking van den oogst zou dus voor onze landlieden een bezoeking zijn, maar ook zeker voor de goudvelden bittere rampen veroorzaken. Mogt de Heere ons daarvoor genadiglijk bewaren, en ons met milde regens zegenen.

Op 22 Mei is in deze wijk, omtrent 5 uren van het dorp, op de plaats Kaallaagte, een vreeselijk ongeluk gebeurd. Mej. Hester Faurie was met haar zwager, diens echtgenoote en zuigeling uitgereden in een open kar om hare verwanten en bekenden uit te noodigen tot haar verjaarfeest, dat op 24 Mei zou plaats vinden. Niet ver van de woning brak de disselboom en allen werden uit het rijtuig geworpen met het treurig gevolg dat Mej. Faurie den nek brak en oogenblikkelijk den geest gaf. De anderen, het kind uitgezonderd, kregen ernstige kwetsuren, maar behielden gelukkig het leven. Juist op 24 Mei, den verjaardag der ongelukkige, had de begrafenisplegtigheid plaats, die door een groot aantal buren en vrienden werd bijgewoond. De echtgenoot van de overledene was van huis verwijderd, daar hij op togt was naar de Goudvelden, en men kan begrijpen met welke gewaarwordingen hij het berigt vernam bij zijne tehuiskomst; hij was bijna ontroostbaar. Mogt hij op zijn aantal kinderen, zoo spoedig en op zulk een vreeselijke wijze van vrouw en moeder beroofd, de vertroostingen des Heeren ondervinden! Hoe roept ook dit voorval op ernstige wijze ons toe: "Er is maar als eene schrede tusschen ons en den dood."

De inwoners van onze wijk zijn zeer teleurgesteld door het besluit van den Volksraad, waardoor afwijzend is beschikt op het verzoek om dit gedeelte van het distrikt Ladybrand tot een afzonderlijk distrikt te verklaren en hier een Landdrost te plaatsen. Toch is het allezins noodig dat hier een meer bevoegde regterlijke magt wordt geplaatst, want er wordt hier een ergen smokkelhandel gedreven met het naburige Basutoland, dat slechts door de Caledonrivier van het dorp gescheiden en deze gedurende den geheelen winter doorwaadbaar is. Wij hebben het vertrouwen dat de Regering dus de noodzakelijkheid er van zal inzien om deze wijk spoedig tot een afzonderlijk distrikt te verklaren; haar eigen belang vordert het.

Daar de HoogEerw. Synode zich in overleg met den geachten Inspekteur van het Onderwijs voor een betere ondersteuning van private buitenscholen verklaard heeft, zoo is er verwachting dat de Volksraad in zijne tegenwoordige zitting daaromtrent gunstige besluiten zal nemen. Op de dorpen bloeit het onderwijs, buiten laat het nog veel te wenschen over.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAFDIENST.

Een partij bij Sir Charles Mills.

De Suikerwet uitgesteld.

Melaatschheid.

Ontvangen en gepubliceerd 18 Junij, 7 v.m.

LONDEN, 18 JUNIJ.—Sir Charles Mills, Agent Generaal voor de Kaap, heeft gisteren zoo wat 150 Kolonisten en anderen bij zich onthaald om Sir Hercules en Lady Robinson te ontmoeten. In het Huis der Gemeenten heeft de Minister W. H. Smith aangekondigd dat de Wet op de Suiker Conventie tot de volgende zitting zal worden uitgesteld. De Prins van Wallis heeft, als voorzitter eener vergadering van het Comité gevormd om een gedenksteen voor wijlen Vader Damien op te rigten, opgemerkt dat melaatschheid in Indië en Z. Afrika zich uitbreidt, en dat in zulk geval gedwongen afzondering veel goed doet. Een besluit werd genomen waarin op bijzondere en volledige studie van melaatschheid in Indië werd aangedrongen.

Wolverkoopingen.

Ontvangen en gepubliceerd 19 Junij.

LONDEN, 18 JUNIJ.—De derde reeks van de Koloniale wolverkoopingen voor het loopende jaar is heden begonnen en zal open blijven tot 20 Julij. Prijzen waren heden als die van de laatste verkoopingen maar werden ½ penny tot een penny hooger. De geheele hoeveelheid die aangeboden wordt is 400,000 balen, van welke 71,000 van de Kaap en Natal zijn.

OVERLANDSCHE TELEGRAAFDIENST.

NATAL.

Spoorweg Conventie.

Verantwoordelijk Bestuur.

PIETERMARITZBURG, 19 JUNIJ.—De Wetgevende Raad stelde gisteren avond een gekozen Comité aan, om te onderzoeken naar en te rapporteren over de Spoorweg Conventie tusschen de Kaapkolonie en den Vrijstaat tot welke de aandacht van het Natalsche Gouvernement geroepen is geworden door den President. Een boodschap werd gelezen van den Administrateur in zake de Slagtvee Wet. Zijn Excellentie dacht zulke handelwijze te veel afweek van de algemeene politiek. Daar is geen precedent voor zulk eene handelwijze, en alle pogingen van de tegenwoordige zitting zijn gerigt geworden om belasting te verminderen, zijnde het hoofdoogmerk de afschaffing van belastingen, welke berekend zijn om de prijzen van voedsel te verhoogen. Zijn Excellentie kon niet gelooven dat men maatregel van wedervergelding wilde tegen de Kaapkolonie, zijnde die onvereenigbaar met de tot nu toe vaste en waardige houding van Natal. Hij wilde echter het onderwerp gedurende de verdaging overwegen, in de hoop van middelen te beramen om hulp aan de veeboeren te verschaffen. De heer Darby heeft een voorstel om den Staats Secretaris te vragen de termen te melden op welke Zelfbestuur zal vergund worden, ten einde bij de volgende algemeene verkiezing het gevoelen van de Kolonie te weten te komen.

De Spoorweg kwestie.

(Van een Correspondent.)

Richmond, Junij.

Aan vergaderingen, om eene verbindingslijn over Richmond naar Nauwpoort te krijgen ontbreekt hier niet. Elken Zaturdag avond heeft men eene vergadering hier in het Stadhuis, om toch het Gouvernement te verzoeken het "vuurpaard" hierdoor te laten rennen; en voorstellen en amendementen komen dan bij manden in. Doch om tot het punt te komen. Men wil hier of een lijn van Graaff-Reinet over Richmond, naar Richmond Road Statie of een lijn van Victoria West Statie over Richmond naar Nauwpoort of een lijn van Nelspoort over Richmond naar Nauwpoort. Niet alleen zal de lijn dan nader bij Murraysburg door komen en tot voordeel voor beide Districten zijn, maar is het ook eene direkte route naar Nauwpoort; en zal oneindig veel minder kosten dan de lijn van Graaff-Reinet naar Richmond Road. Wij hopen dat onze vertegenwoordigers die lijn zullen voorstaan als de beste, goedkoopste en noodzakelijkste, zijnde een direkte pad over Colesberg naar de Goudvelden. Als ik het wel heb, hebben onze Afdeelingsraad en Municipaliteit eene Petitie gezonden naar den Premier. Wie eigenlijk de zender is weet ik niet; doch in plaats het naar ons senior lid den heer Theron te zenden, werd het naar den Premier gestuurd. Zal de Premier of de heer Theron het nu moeten voordragen? Wij hopen dat de Murraysburgers niet zullen achter blijven, maar trachten de Nelspoort—Nauwpoort extensie te krijgen.

NEDERLAND.

(Van onzen Correspondent.)

KAMERNIEUWS. — KERKELIJK. — HOLLAND-ZUID AFRIKA.—BERIGTEN.

22 Mei 1889.

KAMERNIEUWS.—De uitslag der verkiezingen voor de Provinciale Staten is over het algemeen ten voordeele der anti-Liberalen geweest. Zij wonnen nl. reeds in de 20 zetels, en kunnen er bij de herstemmingen nog van 19 tot 13 winnen. De Liberalen zijn nu in de minderheid in Gelderland, Utrecht, Noord Brabant en Limburg, terwijl in Friesland en Zeeland de kracht der partijen bijna gelijk staat. Indien er gestemd ware volgens den kiestabel voor de verkiezingen der Tweede Kamer, dan zouden de Staten, en gevolgelijk de Eerste Kamer thans "om" zijn. En gelijk *de Standaard* aantoonde, indien in de Provincie Zuid Holland van de 55,478 kiezers slechts 425 anders hadden gestemd, dan zouden de anti-Liberalen in Gouda, Leiden, den Haag, Gorkum en Oud-Beijerland in het geheel den doorslag zou hebben gegeven ten gunste der anti-Liberalen, en de Staten zouden "om" geweest zijn. Nu kan dit eerst gebeuren in 1892. Van de provinciën stemmen voor de Eerste Kamer vier nu anti-Liberale leden, terwijl in zeven provinciën de Liberalen in de meerderheid bleven. En dit niet omdat de meerderheid der kiezers zulks wil, maar omdat het kiesstelsel dat gevolgd wordt de Liberalen begunstigt, door tal van kiezers voor de Tweede Kamer van de verkiezingen voor de Staten uitte sluiten. Hieraan moet en zal een einde komen.

In Gouda en andere plaatsen waar de Liberalen de overwinning behaalden, zijn bij anti-Liberalen de ruiten ingeworpen en hebben andere schandalen plaats gevonden. Opmerkelijk is het, dat in het *orthodoxe* Utrecht, met medewerking der Bronsveld- van Leeuwenpartij, al de aftredende *Liberalen* herkozen zijn. Toch zijn de Liberalen in de provincie Utrecht in de minderheid.

De nu gehouden verkiezing is van bijzonder belang met het oog op de behandeling der Schoolwetsherziening, waarmede de Tweede Kamer zich nu bezig houdt, en waaromtrent de Eerste Kamer straks finaal zal hebben te beslissen.

In de Tweede Kamer zal het Wetsontwerp misschien eenigszins wat de bijzaken betreft, gewijzigd worden aangenomen. Zelfs onder de Liberalen begint men intezien dat de oude, drukkende wet op het lager onderwijs veranderd *moet* worden en dat aan de regtmatige eischen der anti-Liberalen in deze *moet* worden toegegeven. Slechts mannen als Levy blijven voor het neutrale Staatsonderwijs de oppetheerschappij eischen en willen van geenerlei tegemoetkoming aan het vrije onderwijs hooren. Doch zelfs in *Burgerpligt*, de kiesvereeniging der Liberalen bij uitnemendheid, is openlijk uitgesproken dat de tegenwoordige Schoolwet niet kan worden behouden, en dat door mannen als Spruyt en Willeumier tegenover Levy en Perel. Vele Liberalen willen de bijzondere school wel gesubsidieerd hebben, doch eischen voor deze concessie de invoering van *leerpligt.* Hoe dit zij, de Schoolwet-fetisch heeft uitgediend en de beginselen van het vrije onderwijs zullen zegevieren, trots alle politieke berekeningen, ook in de Tweede Kamer. Hoe de Eerste Kamer er ten slotte echter over denken zal, of de Liberale meerderheid door de gehate Schoolwet niet bloot door stemmenoverwigt zal trachten te behouden, blijft de vraag. Zulk een daad zou echter aan de Liberale partij den doodsteek toebrengen bij de eerstvolgende verkiezingen.

De Boterwet, die in de Tweede Kamer met 68 tegen 19 stemmen is aangenomen, bepaalt in hoofdzaak dat een artikel hetwelk, behalve zout en kleursel, andere bestanddeelen dan uit melk *afkomstig* bevat, geen "boter" is, niet als boter verkocht mag worden, en bij openbare uitstalling of levering van een etiquet moet zijn voorzien dat duidelijk aangeeft dat het artikel geen boter is.

Het is te hopen, en eenigszins te verwachten, dat de handhaving dezer wet onze boter industrie ook in Engeland weer in eere brengen zal. In 1884 werd uit ons land in Engeland nog ingevoerd over de 26 millioen lb. boter, en in 1885 slechts 14 millioen lb. De boter uit Denemarken, waar reeds in 1885 een wet tegen botervervalsching werd vastgesteld, heeft onze boter bijna van de Engelsche markt verdrongen. Dit verlies zal mogelijk, schoon moeijelijk, herwonnen worden.

KERKELIJK.—In zijn blad "De Gereformeerde Kerk," bespreekt ds. Hoedemaker de klagtzaak Lieftinck. Dat het "orthodoxe" Classikaal Bestuur van Sneek het bezwaar der 75 lidmaten van de gemeente te Sliedrecht tegen het beroep van den modernen predikant Lieftinck, die "*schier geen kleurtje of tintje hoe ook [illegible] of gebladerd overhield, waarvan de oorspronkelijke verve eener Christelijke belijdenis valt te ontdekken*" naar die gemeente gegrond heeft geoordeeld was, volgens ds. Hoedemaker, te voorzien. Evenzoo is het, naar zijn meening, te voorzien dat het modern Provinciaal Bestuur van Friesland de uitspraak van het Classikaal Bestuur zal vernietigen, en ds. Lieftinck zal "waardig keuren het Evangelie te bedienen." Nu, dit is ook te voorzien.

Dat het Classikaal Bestuur van Sneek op de vraag: Of deze man, ds. Lieftinck, een waardig Evangeliedienaar is? *neen, duizendmaal neen* geantwoord heeft is, zegt Hoedemaker, de uitspraak van het *geweten*, doch het is "geen zuiver Kerkelijk oordeel," want de Kerkelijke besturen "*moeten, kunnen, mogen* nu niet volgens de reglementen maar naar *regt*, naar *billijkheid*, naar *Gods Woord* leertucht oefenen." En schrijft hij verder: "Ons Kerkelijk stelsel deugt niet. De organisatie is failliet"...Dat is "de gevolgtrekking waartoe men had moeten komen bij het Amsterdamsch conflict. Het is de gevolgtrekking waartoe men vroeg of laat ZAL komen. Als het maar niet TE LAAT is om Kerk en Vaderland te redden."

Dit is ongeveer in den geest van hetgeen door de "Dolerenden" nu drie jaren lang gezegd is, doch metterdaad door ds. Hoedemaker werd ontkend en bestreden.

Er bestaat geen twijfel of het Provinciaal Bestuur van Friesland, en indien niet dit bestuur dan toch de Synode, zal den door en door modernen Lieftinck in zijn "regt" handhaven van predikant te kunnen zijn in het Ned. Herv. Kerkgenootschap van 1816, al loochent hij openlijk en op de meest besliste wijze al de fundamenteele waarheden van de Christelijke dienst. Onder de Organisatie van 1816 is niemand aan eenige leer of belijdenis gebonden, en Art. XI van het algemeen reglement was van meet aan niet anders dan een dood paard aan een paal.

Hoe meer dit worde ingezien hoe sterker de beweging van doleantie zich moet uitbreiden, indien het niet er toe leidt dat er over eenigen tijd eene nieuwe beweging *in* het Hervormd Genootschap ontstaat tegen de Organisatie.

Het zal nu te bezien staan wat ds. Hoedemaker en de orthodoxe leden van het Classikaal Bestuur van Sneek zullen *doen* als het Prov. Bestuur van Friesland den modernen ds. Lieftinck in het gelijk stelt. De gemeente Sliedrecht rijpt thans voor de Doleantie.

Prof. Gunning, van de Stedelijke Universiteit te Amsterdam, is tot Professor benoemd aan de Rijksuniversiteit te Leiden, en heeft deze benoeming aangenomen.

De Nederl. Vereeniging van Vrienden der Waarheid tot handhaving der regten van de Ned. Herv. Kerk, heeft op hare onlangs te Amsterdam gehouden jaarvergadering besloten nog niet tot ontbinding der Vereeniging over te gaan. Een deel van haar arbeid is door de Gereformeerde Kerken overgenomen, doch zoo lang die kerken niet voorzien of voorzien kunnen in de geregelde bediening des Woords over het geheele land beschouwt de Vereeniging hare taak niet afgedaan.

Over de vereeniging der Ned. Geref. Kerken met de Chr. Geref. Kerk valt op dit oogenblik weinig te berigten. De zaak wordt in de organen der Chr. Gereformeerden door sommigen ijverig bepleit, door anderen sterk bestreden. Wat de uitkomst zal zijn valt *thans* moeijelijk te gissen.

Te Amsterdam zal een Gereformeerd Gymnasium worden geopend met 1 September. Bij de Vrije Universiteit behoort zulk een Gymnasium. Voor Hooger, Middelbaar en Lager Onderwijs op Gereformeerd grondslag wordt door de Gereformeerden zeker veel gedaan.

HOLLAND-ZUID AFRIKA.—Op eene algemeene vergadering van aandeelhouders der Zuid Afrikaansche Maatschappij tot bereiding van leder

is besloten het aanbod aan te nemen eener Engelsche Maatschappij om de geheele concessie met alle eigendommen overtenemen. De Z. A. Maatschappij zal nu worden ontbonden. Naar uit het verslag bleek zijn de exploitatiekosten te hoog geweest om zonder verlies te kunnen werken. Dus wordt ook deze maatschappij *Engelsch*.

In het orgaan der Ch. Werkliedenvereeniging, "*Patrimonium*," geeft iemand die van hier naar Transvaal verhuisd is, een beschrijving van zijn reis, die nog al lezenswaard is. Te Maritzburg had hij de godsdienstoefening in de Holl. Geref. Kerk bijgewoond. "Daar werd een preek gelezen, maar er was niet veel aan. Water en melk....Geen woord over de borgtogtelijke verdiensten van Jezus voor zondaren aangebragt en die uit genade ons toegerekend moeten worden, ens. 'k Geloof dat 't hier in de groote Kerk (versta Ned. Geref. Kerk) ook al niet beter is." Als de briefschrijver wat langer in Zuid Afrika vertoefd heeft zal hij juister oordeel kunnen vellen.

Bij Cremer, te 's Hage is een boek verschenen getiteld "Transvaal in Rouw en Roem," door W. J. van der Werff. In den vorm eener novelle *tracht* de schrijver zijn lezers een schets te geven van den grooten trek van de vestiging der Afrikaners in Transvaal en van den Vrijheidsoorlog,—alles in 365 blads. kl. octavo, wijd gedrukt. De Boeren noemt hij "Boers"; met de namen van Krüger, Visser, Steyn, Buhrman, enz. springt hij familiaar om; hij spreekt van "Oom" en noemt Neef Gert en Oom Jan "Neef Steyn" en "Oom Visser," en een transportrijder heet bij hem "transporter." Met Transvaalsche spreekwijzen is hij dus goed bekend! De prijs van het boek, dat erger anti-Engelsch gezind is dan ooit een Transvaler was, is 4s. 10d. ongebonden, en het is versierd met zes platen, blijkbaar naar photographieën, die het belangrijkste gedeelte van het boek uitmaken.

BERIGTEN.—De werkstakingen onder de mijnwerkers in Pruissen beginnen hare gevolgen in Nederland te laten gevoelen. Wij ontvangen onze steenkolen voornamelijk uit het Rhurdistrict, en de aanvoer uit Duitschland bedraagt gewoonlijk 1,300 waggons van 16 ton per dag. Die aanvoer is nu geheel gestaakt. De gasfabrieken, die een grooten voorraad kolen behoeven om geregeld te kunnen werken, moeten nu steenkolen laten komen uit België en uit Engeland, doch de vraag is of van daar de hier benoodigde kolen kunnen worden aangevoerd. Dat de prijzen van steenkolen stijgen ligt voor de hand. De werkstakingen breiden zich nog uit, en Duitsche fabrieken zullen steenkolen moeten laten aanvoeren uit Engeland, gelijk Krupp nu reeds doet, via Holland.

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN INGEZONDEN STUKKEN KUNNEN NIET TERUGGEEISCHT WORDEN.—RED.]

EEN OUDE KWESTIE.

Ceres, 8 Mei 1889.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—In uwe uitgave van 2 dezer komt "Reiziger" met zijn waren naam voor den dag. Had ik geweten dat hij J. C. Winterbach van Karroopoort was, dan had ik eenvoudig gezwegen en van hem geen notitie genomen, maar nu wil ik woord houden en hem op zijne onjuistheden wijzen.

Vooreerst zegt hij "dat Raadslid voor 24 Rivieren alhier de algemeene achting heeft verworven en dat het Raadslid voor de wijk waartoe S. W. du Toit behoort onbekwaam en en hier niet gewild is." De opmerkzaamste lezer, zal hier de onjuistheden opmerken, die het verslag in uw blad gelezen heeft, van eene openbare vergadering alhier gehouden waarop eene stem van wantrouwen over het Raadslid voor 24 Rivieren werd uitgesproken (omdat hij tegen het belang van het publiek werkt) en eene stem van vertrouwen en dank voor het lid van V. O Koudbokkeveld, den heer Paul Hugo. Dan haalt J. C W. aan van een pachter die met de weduwe van zijnen overleden broeder is weggeloopen en in geheim getrouwd is ook dit is onjuist. Dit werd drie achtereenvolgende Zondagen in het openbaar afgekondigd

In mijn schrijven heb ik getracht de oorzaken op te geven die leiden tot ongerief, schade en ergernis van het reizende publiek, op openbare uitspanplaatsen. In plaats dat J. C. W. mij tegenspreekt en zich verdedigt, komt hij met persoonlijkheden en onjuistheden voor den dag die het publiek niet aangaan. N.B. hier is een bewijs dat de redelijke menschheid niet geheel onderdrukt kan worden. J. C. W. zwijgt, laat zich overtuigen en buigt voor de waarheid (die zwijgt stemt zaam). Hier toont J. C. W. dat toch nog iets van een redelijk schepsel in hem is overgebleven.

Vergun mij alleen nog ditmaal een plaatsje in uw geëerd blad en ik neem voor altoos afscheid van J. C. Winterbach van Karroopoort.

De uwe,

S. W. DU TOIT.

[Deze brief was na de ontvangst verlegd, en eerst nu hebben wij gelegenheid hem te plaatsen. Een paar aanmerkingen hebben wij uitgelaten, ten einde verder heen en weer geschrijf te verhoeden, want met dezen brief moet er aan deze correspondentie een eind komen.—RED Z. A.]

LOTERIJEN.

13 Junij 1889.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Ik zie in uwe uitgave van den 10den dezer, eenen brief van den heer J. G. J. Krige, over de voorgestelde Loterijen-wet in het Parlement voorgebragt door den Edelen heer Procureur-Generaal, een van Caledon's vertegenwoordigers zoo kunnen wij den heer Krige niet kwalijk nemen dat hij de wet ondersteunt, maar wij hopen dat de andere leden van de buiten distrikten niet voor de wet zullen stemmen alvorens zij de gevoelens hooren van hunne constituenten.

Zooals de *Wynberg Times* schrijft van den 8sten dezer, als zij zulk eene strenge wet willen maken dan moeten verscheidene andere distrikten daarin gesloten worden, verbied dan alle soorten van dobbelen, zooals jongens dobbelen, albasters, knoopen, enz., bij de school; alle spelen van kaarten, domine, in private huizen; met jufvrouwen weddenschappen te maken op een renbaan voor een paar handschoenen, verbied ook dan biljart, bagatel, enz. Makelaars bezigheid onwettig te verklaren afslagers venduties te verbieden en vele andere daarin vermeld, zooals de Editeur opgeeft. Het zou goed wezen als het Parlement eene wet maakt dat een man regt had om bij den Civielen Commissaris van zijn distrikt te gaan en van zijne plaats en vee verscheidene prijzen te maken en het te laten publiceeren om verloot te worden, dan zou daar menig een die verbanden hebben op hunne plaatsen, nu ook andere schulden betalen en de gelukkige winner sal de plaats zonder schuld krijgen. Maar hoe gaat het nu, menig een laat zijne plaats opveilen door eenen afslager, ten eerste gaat die niet het verband, ten tweede hij laat zijn losse goederen ook daarbij verkoopen, en met alles te samen, kan de man zijne schuld niet betalen, in het einde moet hij zijnen boedel overgeven, en bovenop verongelijkt hij zijne andere crediteuren, zooals ik gezegd heb, was de plaats verloot dan had alles regt gekomen.

De heer Krige sluit zijnen brief met het beroep op onze christelijk gesinde Parlementsleden, maar deze heer zal niet vergeten dat Holland, Duitschland en Transvaal ook Gods dienstige landen zijn. Ik vertrouw dus dat de leden niet geleid zullen worden door den brief van den heer Krige, en zij altoos in het oog houden, om aan een ieder een kans te geven zijne goederen van de hand te zetten op de beste manier, en dat het net eene kwestie is om te zien dat een behoorlijke man aangesteld wordt om de belangen van de tickethouders te beschermen zooals zou gedaan worden in eenige andere bezigheden.

Vertrouwende dat gij Heer Editeur dezen brief zult plaatsen in uw geëerd blad, waarvoor verscheidene stemgeregtigden met mij u sullen dankbaar wezen.

Ik ben, enz.,

EEN STEMGEREGTIGDE VAN BUITEN.

HET PARLEMENT.

WETGEVENDE RAAD.

DINGSDAG, 18 JUNIJ.

PETITIES.

De Edele heer Botha had een petitie van Richmond, verzoekende dat de Spoorweglijn omheind worde. Deselfde een van De Aar, ten gunste van eene vermeerdering van politie. Deselfde een van Richmond, verzoekende eene verbetering in de Meesters en Bedienden Wet.

MOTIES.

De Edele heer Van den Heever gaf kennis van een voorstel omtrent de achterstallige erfpacht van Glen Grey, Oskraal en Khamastown.

De Edele heer Wilmot gaf kennis van een voorstel om de petitie ten gunste van de brug over de Gamtoosrivier naar een Comité te zenden.

Deselfde heer gaf kennis dat op de volgende bijeenkomst van het Huis hij vragen zou of het Gouvernement van plan was eenige voorziening te maken om Port Elizabeth te versterken voor aanvallen van de seezijde.

De Edele heer Neethling gaf kennis dat hij op de volgende bijeenkomst van het Huis sou vragen de premie op de exportatie van wijn door het Portugeesche Gouvernement.

DE VISCH INDUSTRIE.

De Edele heer De Villiers te vragen aan eenigen Minister tegenwoordig, of het 't voornemen is van het Gouvernement een Wet voor te stellen in deze Sessie om de Visscherijen in deze Kolonie te bevorderen door meer Visch Staties op onze kust te voorzien, door voor dat doeleinde land te onteigenen.

Minister Tudhope gaf in antwoord te kennen, dat het Gouvernement niet van plan is een Wet deze Sessie in te brengen, maar de aandacht van het Gouvernement was er op gevestigd en men deed nog steeds onderzoek om de kosten te vernemen, ten einde meer Visschstaties aan te leggen.

TELEGRAAFKLERKEN.

De Edele heer Van der Byl te vragen het getal klerken die ontslagen zijn en die bedankt hebben in het Telegraafdepartement gedurende de laatste twaalf maanden, en de salarissen die zij ieder ontvingen. Of het Gouvernement door het aanstellen van andere klerken er in geslaagd had ze op betere voorwaarden te verkrijgen; ook of hunne diensten in deze Kolonie of in Engeland waren aangegaan.

Minister Tudhope gaf ten antwoord dat zes klerken waren ontslagen, en die bedankt hadden bedroegen sestig. Hunne salarissen waren van £50 tot £220 per jaar. Een aantal jonge Kolonisten werden opgeleid in dit vak, maar in hoogere posities moest het Gouvernement geleerde klerken huren tegen hooge salarissen. Op een vraag van den Edelen heer Van der Byl of een klerk die hier naartoe kwam toegestaan werd zijne diensten in Engeland te rekenen wat zijn pension betrof, antwoordde Minister Tudhope dat daarover briefwisseling gevoerd werd.

LOTERIJEN WET.

De amendementen in deze Wet in Comité gemaakt, werden overwogen en aangenomen en de Wet voor de derde maal gelezen en gepasseerd.

De Raad verdaagde tot heden, Donderdag.

WETGEVENDE VERGADERING.

MAANDAG, 17 JUNIJ.

(*Vervolg*).

ADDITIONEELE TOEËIGENINGSWET.

SPOORWEGEN, ENZ.

Een aantal artikelen gingen er door, maar over den nieuwen post voor dwarsleggers (£11,600) vroeg de heer Theron opheldering. De Comm. van Op. Werken verklaarde dat de uitgaven wel vergroot waren, maar hiertegenover stond dat men sooveel te meer dwarsleggers kreeg en se dus niet van elders behoefde te bekomen. De post hield geen eigenlijke vermeerdering van uitgaaf in.

De heer Wiener wilde weten wat de evenredigheid van prijs tusschen vreemde en Koloniale dwarsleggers op dit oogenblik was. Het antwoord gaf eenige opgaven, maar wees buitendien op de raadsaamheid om Koloniaal hout te bezigen en dus een aantal boschwerkers een bestaan te verschaffen.

De heer Innes was het met dat betoog eens, maar wilde verdere opgaven, en wilde buitendien weten of niet ijzeren dwarsleggers, om hun langen duur, beter uitkwamen. De Comm. van Openb. Werken achtte den tijd nog niet gekomen om ijzeren dwarleggers te bezigen, maar nu de ijzeren zoo goedkoop werden (7s. 6d. per stuk) was het mogelijk dat men er betrekkelijk spoedig toe sou overgaan.

Een post voor water aan Piketberg Weg Station gaf tot een korte woordenwisseling aanleiding. Het bleek dat de Regering magtiging van het Huis had, maar echter geen geld er voor bestemd had. Ook over den grond voor het nieuwe Kruitmagazijn gekocht werd opheldering gegeven.

Aan Port Elizabeth was voor de haven £6,000 gegeven, en na een opheldering hiervan door den Eersten Minister, vroeg de heer Vintcent of andere havens, zoo als Mosselbaai, niets kregen. Zij souden wat krijgen als het noodig was, heette het in antwoord.

Op een vraag over de kosten van den weg naar Warrenton werd door den Comm. van Op. Werken geantwoord dat hij op nieuw verzekerd was dat de begrooting niet zou overschreden worden. Van de 14 lastigste mijlen waren 8 gereed, en de rest sou geen beswaar geven.

Wat Spoorwegen betrof vroeg de heer Jones of men, nu het Spoorwegvervoer winsten begon af te werpen, het passagiersvrachten voor de beide hoogste klassen niet kon verminderen. De heer Ohlsson vond het verkeerd dat men geen spoorwagens genoeg had. Er waren, seide de Commissaris van Openb. Werken, heel wat wagens en locomotieven besteld, en men sou ze aan het eind van Julij hier hebben. Nu de belemmering in het vervoer te Kimberley ten einde was had men 500 goederenwagens meer ter beschikking. Wat het passagiersvervoer betrof sag hij geen reden om de vracht te verminderen soolang dit vervoer steeds toenam en er geen concurrentie was.

De heer Wiener vond één sneltrein per week te weinig, en seide dat men er althans twee per week moest hebben.

Na nog een aanprijzing van goedkooper passagiersvervoer door den heer Jones, waarbij hij op de concurrentie van Natal wees, seide de heer Hutton dat langs de Cradocksche linie het vervoer van goederen te duur en te langzaam was, wat te erger was daar die lijn zoo goed betaalde. De heer Norton klaagde over den last dien de boeren door de vermeerdering van het vervoer langs gezegde lijn hadden, en meende dat men daar althans omheining zonder bijdrage der boeren kon invoeren.

De heer Wiener nam de gelegenheid waar om te wijzen op het feit dat het nieuwe Natalsche tarief reeds in werking was gesteld.

Over de punten omtrent Naturellensaken viel niets voor, en men kwam te vijf uur klaar met de bijlage. Daarop werden de artikelen aangenomen die men had laten blijven, en werd de Wet aan het Huis gerapporteerd.

GAIKA LOCATIE WEGEN.

De tweede lezing der Wet hierover werd voorgesteld door den Comm. van Op. Werken, die met een historische inleiding begon over het besetten van Gaikaland door Kolonisten nadat het land eerst van Naturellen gesuiverd en in plaatsen verdeeld was. De landmeters hadden de plaatsen verdeeld zonder behoorlijk voor wegen te zorgen, en er waren plaatsen vanwaar men nergens anders heen kon. Dit kwaad begon echter eerst gemerkt te worden toen men de plaatsen ging omheinen, en nu moest de Regering er iets aan doen. Hij had een paar deskundigen naar de plek gezonden om onderzoek naar de saak te doen, en hun rapport lag thans voor. Er was vroeger voorgesteld om in de Afdeeling Stutterheim de saak te regelen, maar de Regering had ook voor de andere Afdeelingen willen sorgen, en dit geschiedde bij de aanhangige Wet, waarvan hij eenige bijzonderheden opgaf, vragende de Regering regt om openbare en Afdeelingswegen aan te leggen en af te kondigen. De kosten der geheele saak souden nagenoeg £3,000 voor aanleg en omstreeks evenveel voor vergoeding aan de grondeigenaars bedragen. Dat de Regering in plaats van de Afdeelingsraden moest betalen was het gevolg daarvan dat de fout bij hare beambten had gelegen.

Sir T. Scanlen erkende dat het Huis het billijk had geacht om de wegen te openen en vergoeding te geven, maar seide dat de Regering geen Afdeelingswegen kon aanleggen zonder verlof der Afdeelingsraden. De schikking was gemaakt, seide de Minister, in overleg met de Afdeelingsraden.

Sir T. Scanlen en de heer Innes vonden dat men te veel voordeel gunde van de Gaikalanders met al hun wegen aan te leggen. De saak, seide de Minister, was van geheel buitengewonen aard.

De heer Warren sprak ten gunste der Wet, en hoogeen hem er niet in beviel in Comité Generaal soeken te wijzigen.

De heer Frost was niet tegen de Wet, maar sag niet in waarom het land den geheelen bouw der wegen sou bekostigen.

Tweede lezing volgde. Comité op morgen.

JEUGDIGE MISDADIGERS.

De Wet van den heer Botha, M.L.C., over dit punt werd voor de tweede lezing opgebragt door den Proc. Generaal, die op de raadzaamheid wees om jongens van 15 en 16 jaar liever, als zij misdaden pleegden, tot op hun meerderjarigheid bij boeren te laten wonen in plaats van se naar tronken te senden.

Zonder discussie aangenomen. Comité op gisteren.

De Diamantwet zal eerst op morgen in Comité Generaal behandeld worden, en ook die op de Afdeelingsraden werd tot gisteren verschoven.

WEGEN IN KIMBERLEY.

Men ging in Comité Generaal op de Wet tot het proclameren van zekere Hoofdwegen in de Afdeeling Kimberley. Er werd geen woord over vuil gemaakt, en de heele saak duurde nog geen twee minuten. Derde lezing op den volgenden dag.

GEDEELTELIJKE TOEËIGENINGSWET.

Ook over deze Wet, die voor de tweede lezing werd opgebragt, viel niets voor. Comité op den volgendan dag.

OMHEINING VAN SPOORWEGEN.

Nu ging men in Comité Generaal over het voorstel P. J. du Toit over Omheining van Spoorwegen, waar men nog net een kwartier voor had. De heer Du Toit bragt een wijziging in zijn voorstel, ten effekte dat de Regering magtiging sou moeten bekomen om die gedeelten van den Spoorweg te laten omheinen waar de eigenaars van de plaatsen waar hij doorloopt, zoowel als de Afdeelingsraad, omheining dringend noodig achtten. De boeren door wier land de Spoorwegen liepen hadden heel wat last er van, b. v. door de lieden die met hun volk buiten werkten, en nu was het wat erg om hen voor de soo noodige omheining ook nog te laten betalen. De Afdeelingsraden souden er voor sorgen dat er geen lijnen souden omheind worden waar omheining onnoodig was. Het doel der omheining was om te maken dat er geen vee op den Spoorweg omkwam, en als de Comm. van Op. Werken seide dat vele boeren omheining van den Spoorweg afkeurden, dan sou hij er op wijzen dat sulke boeren geen aanvraag souden doen. Hij hoopte op een billijk besluit van het Comité. Vier boeren in Hopetown—geen verwanten van hem, want desen noch hij hadden plaatsen aan de lijn,—hadden samen £251 schade door vernielen van vee in het laatste jaar geleden.

De heer Louw stelde verdaging van het Comité voor, dat wegens het late uur er doorging.

Nog werd de Commissaris van Op. Werken aan het Comité voor Omheining toegevoegd, en een petitie van H. W. Kruger, op voorstel van den heer Van Rensburg, over een grondbrief naar het Comité voor Verlaten Landerijen verwesen, en nog vóór zessen verdaagde het Huis,

DINGSDAG, 19 JUNIJ.

PETITIES, ENZ.

Kol. Griffith had een petitie om een brug over de Bashee, die niet kon worden aangenomen. De heer Jones een die hetzelfde lot had. De heer O'Reilly een van het Zeepuntsche Gemeentebestuur met de nieuwe Wet, die naar twee leden werd verwezen. De heer P. J. du Toit een om rondrijdende politie voor de Aar. De heer Jones een voor accijns en tegen drankverkoop aan Naturellen. De heer Du Toit een voor omheining van Spoorweg. De heer Frost een over een landkwestie, die naar een Comité hierover ging. De heer P. J. du Toit een ten gunste van een verbetering der Meester- en Bediendenwet, die gelesen en naar het Comité over de saak verwezen werd. De heer Frost een als zijn vorige, met hetzelfde er bij.—Dr. Pope een ten gunste van de linie Ashton K. W. Town. De heer Jones een andere over de Drankkwestie. De heer De Waal een van den Afdeelingsraad van Piketberg, die wil dat alle boeren een of meer honden vrij mogen hebben. (Hoeveel katten ? vroeg men). Petitie werd gelesen.

Onder de kennisgevingen waren er weder eenige amendementen op de Wet op de Afdeelingsraden. De heer De Smidt sal vragen om stukken over het ontslaan van een Houtvester, en de heer Joubert zal voorstellen alle petities van den heer J. Kruger te laten voorleggen. De heer Vintcent sal het oude Oudtshoornsche Spoorwegplan, de heer De Vos de lijn door Du Toit's Kloof, de heer Robertson een van Mosselbaai naar Oudtshoorn ter sprake brengen.

De heer Theron diende een rapport in over een petitie der Executeurskamer te Malmesbury, welke Wet in orde bleek te zijn.—De heer Hockly legde het rapport voor over de Additioneele Toeëigenings Wet, en de derde lezing, voorgesteld door den Eersten Minister, volgde.

TWEE WETTEN.

De Wet op de Kimberleysche Hoofdwegen werd voor de derde maal gelezen.

Men ging in Comité-Generaal over de Krediet wet voor het volgende jaar, die vliegensvlug er door ging. Derde lezing op gisteren.

VRAGEN.

De heer Venter vroeg den Commissaris van Openbare Werken of er eenige stappen door de Regering genomen zijn om behoorlijke accomodatie te verschaffen aan het station Houtkraal overeenkomstig de bepaling in de Wet op de Spoorwegverlenging van de vorige sitting. Er was aan dit Station nog niets gedaan. Het antwoord was dat £400 voor het Station op de Begrooting was gesteld, maar het gebouw sou wel £1,000 kosten, en het geld stond op de Begrooting van dit jaar.

Dr. Pope vroeg den Commissaris van Openbare Werken aan welk punt op de Keiskama rivier de Regering voornemens is de brug te bouwen waarvoor £5,000 geplaatst is op de Begrooting; of de voorgestelde plek te Line drift ooit opgemeten is, en soo ja wat de uitslag van die opmeting was. De Minister seide dat de brug op den weg naar Grahamstad sou aangelegd worden, maar dat men een tweede brug kon voorstellen. De tweede brug sou echter duur kosten.

DE GROOTE VRAAG DER SESSIE.

De heer Van der Walt vroeg of de Regering voornemens is maatregelen te nemen om particulieren of maatschappijen te beletten tram- of spoorwegen te bouwen op Koloniaal grondgebied zonder de toestemming van het Parlement. Hij wees daarbij op het belang der saak. De Eerste Minister wees er op dat bij de Kol. Wet geen telegraaf sonder den wil der Regering mogt worden aangelegd, en dat de Regering het Huis gelegenheid sou geven sijn oordeel over de saak te seggen.

NOG EEN VRAAG.

Kol. Griffith vroeg den Commissaris van Openbare Werken of de Regering eene petitie heeft ontvangen gerigt aan Zijne Excellentie den Administrateur van sekeren Thomas Bently, met betrekking tot sekeren grond die hij beweert hem een en twintig jaren geleden werd toegekend, door het Tembu opperhoofd Gobalo. Antwoord: de petitie was ontvangen.

PHYLLOXERA.

De heer Hofmeyr stelde voor:—De petitie aangeboden op den 28sten Mei, van wijnboeren en anderen die in wijnbouw belang hebben over de werking van de Wetten op Ziekten in Wijngaarden, worde verwezen voor rapport naar een Comité van seven leden, met magt getuigenis in te winnen en om papieren te vragen,—het Comité te bestaan uit den Koloniale Secretaris, de heeren Marais, Innes, P. J. du Toit, Douglass, A. S. du Plessis en den voorsteller. Hij las eerst de petitie voor, en seide dat er verschillende klagten waren over de behandeling der saak door Regering en beambten, die gesegd werd meer kwaad dan goed te doen. Sommigen wilden alles aan de boeren laten; anderen een wijsiging der Wet. Hij self had geen vaste opinie over de saak, maar het speet hem dat Prof. Mouillefert niet tot nu toe in de Kolonie was gebleven, zoodat men hem kon in het verhoor nemen. Ook de kwestie over den invoer van planten kan door het Comité behandeld worden.

De Eerste Minister achtte een onderzoek seer noodig, en sou sich dus niet tegen het voorstel versetten. Wat Prof. Mouillefert betrof, die was vrij lang gebleven en kon, om sijn betrekking in Frankrijk, niet langer blijven; maar op spreker had hij den indruk gemaakt van iemand die in de saak thuis was, en sich niet, soo als sommigen meenden, door den heer Péringuey sou laten bepraten. Prof Mouillefert seide dat men hier seer verstandig had gehandeld. Op een vraag van den heer Innes antwoordde spreker dat het rapport van Prof. Mouilleffert in het licht verschenen was.

De heer Hofmeyr seide dat de heer Mouillefert niet op de bijzonderheden van de saak had gelet en met geen boeren had gesproken. Dan had hij de hier aangewende manier aanbevolen op grond van het voorbeeld van Zwitserland, maar in Zwitserland had men het plan reeds laten varen, en nam men tot Amerikaansche wijnstokken zijn toevlugt. Van die wijnstokken waren er te Moddergat reeds vele.

De heer Andries du Toit was seer voor het voorstel, en vond het verkeerd om geld tegen phylloxera te besigen sonder dat men wist wat het gevolg er van sou zijn. Duitschers hadden gesegd dat het plan der Franschen slechts bogt was. Kon men niet een paar knappe lieden van hier naar Europa laten gaan om te sien wat daar aan de saak kan gedaan worden? Het behoefden geen wijnboeren te zijn, mits hun belangen die der wijnboeren waren.

Voorstel aangenomen.

BEGROOTINGSREDE.

De Eerste Minister, sijn Begrootingsrede beginnende, seide dat hij wegens een zware verkoudheid moeijelijk spreken kon, en dus soo kort mogelijk sou spreken. Het thans eindigende jaar was bijsonder voorspoedig geweest, en hij sou eenige statistieke opgaven doen om te toonen dat op dien voorspoed niet sonder reden geroemd was. De uitvoer der Kolonie was grooter geweest dan ooit te voren. In wol was een zeer groote vermeerdering van uitvoer, zoo als spreker met de cijfers aanwees, en de verandering van waarde sedert 1887 bedroeg een half millioen sterling. De wolboeren waren er dus veel beter aan toe dan vroeger, en ook angorahaar was er meer uitgevoerd. Er was meer meel in 1888 ingevoerd, maar veel minder tarwe, en dit laatste toonde dat het ook met de koornboeren goed ging. Baar geld was er veel minder uitgevoerd. Men seide dat dit alles van de Transvaalsche Goudvelden kwam, en daar had men stellig veel aan te danken, maar ook de innerlijke rijkdom der Kolonie was toegenomen, en het was onjuist dat hierin geen verbetering was gekomen, soo als spreker weder met cijfers aantoonde. Garst, haver, mielies en andere koor soorten, tabak, wijnstokken toonden groote vermeerdering. Landbouw-machinerie was in groote hoeveelheid ingevoerd, veel meer dan het vorige jaar, en ook de veestapel was seer vergroot, b.v. meer dan een millioen schapen waren er thans meer dan vroeger. De waarde van den uitvoer was ook grooter dan men gemeend had; wat op dertien millioen werd geschat, had vijftien geleverd. Het vervoer was ook seer toegenomen, en menigte wagens waren op pad, soo uit opgaven omtrent het vervoer over bruggen bleek. Verdere opgaven toonden wat de handel der Kolonie, wat die der omliggende gewesten was, en het bleek dat de Kolonie bij desen niet achterstond. Ook uit het rapport van den Postmeester Generaal sag men hoe veel meer briefvervoer er was dan vroeger, en dus ook hoeveel meer bezigheid er gedaan werd. De verlaging van het briefpost begon dan ook nu reeds vergoed te worden door de vermeerdering der brieven. Op de oversesche mail sou men reeds nu niets verliezen. Over dit punt stelde spreker nog verdere vergelijkingen in, ten effekte dat de verlaging van het postgeld goed gewerkt had. De begrooting der uitgaven was met £185,000 overschreden, wegens de noodsakelijkheid om meer voor het vervoer ens. te doen, maar de Regering had sich toch suinig gehouden, en met het oog op suinigheid was ook de Begrooting opgesteld, soo als spreker in bijsonderheden uiteensette. Daardoor had men slechts £1 0,000 meer uitgegeven dan in het vorige jaar. Onder het Tolverbond souden goederen onder een lagere invoerregten, inkomen en hiervan kon men wachten dat de kooplieden hun goederen tot 1 Julij in entrepôt souden houden, soodat men thans een vermindering van invoerregten had, die echter weldra sou verholpen worden. Een aantal opgaven volgden van hetgeen men in dit financieele jaar sou maken, nl. £3,847,000, wat een batig saldo liet ver over de £400,000. Er waren met dit geld reeds nu schulden afbetaald, in de slechte jaren of nog vroeger aangegaan. Reeds verleden jaar was er heel wat schuld afgedaan, en spreker trad hier in een historisch overzigt van hetgeen in financiëele jaren onder de tegenwoordige Regering geschied was. Veel voordeel had de conversie der schuld gebragt, in weerwil van hetgeen gezegd was dat het geld dat men won weldra aan dit of dat sou wegraken, maar het was anders uitgekomen. Onder anderen was al het geld terugbetaald wat men aan de Standard Bank schuldig was. Ook van den staat der landsschuld gaf spreker opgaven, er bij voegende dat thans de tijd daar was waarop men de Spoorwegleening van de Rijksregering kon afbetalen. De conversië had den werkelijk betaalden interest seer verminderd; en er was overal ter wereld een strekking om geld goedkoop te doen worden. De Begrooting van Uitgaven voor het volgende jaar was een heel eind hooger dan die van verleden jaar, en dat was ten deele omdat het noodig en regt was de beambten beter te besoldigen; maar de Regering had de traktementen niet naar deselfde evenredigheid verhoogd, en elk bijzonder geval nagegaan. Spreker had sich veel moeite gegeven om dit alles teregt te brengen, en waren er enkele gevallen waarin geen regt gedaan was, dan lag dit stellig niet aan de Regering, die over het algemeen de behoeften en bekwaamheden der beambten het beste kende. Er was £20,000 op de Begrooting ten behoeve van behuisingen voor beambten, wat om redenen die hij opgaf seer noodig was. Nog meer punten der Begrooting werden vermeld, en nu kwam spreker op de Middelen. Men moest vooreerst letten op het nieuwe tarief van Invoerregten, waardoor het inkomen vandaar sou verminderen, maar men rekende toch altijd nog op £1,100,000; en hierbij werd ook vermeld wat men aan de Kol. havens doen sou. Aan de grensen maakte men seker inkomen door de tollen op de bruggen over Oranjerivier, maar dese wilde de Regering afschaffen. Dan had men de Huisbelasting, waar men tegen had omdat het een regtstreeksche belasting was; en ook in Engeland was men seer tegen de Inkomstenbelasting als soodanig. Alle belastingen waren impopulair, maar vooral tegen de Huisbelasting was men, en de Regering wilde dan ook dese afschaffen. Andere belastingen te verminderen of af te schaffen was echter, soo dit geschiedde, beswaarlijk. Geen nieuwe belasting sou men heffen, maar wel op een tijd dat iedereen Spoorwegen wilde was het noodig de Regering althans eenig batig saldo te laten. De Regering had met groote beswaren te kampen gehad, terwijl thans de saken beter stonden, maar of sij goed of slecht stonden, hij had als Schatmeester alles gedaan om de geldzaken behoorlijk te regelen. Hij eindigde met voor te stellen dat men in Comité over de Begrooting sou gaan.

Sir T. Scanlen wenschte het Huis geluk met den gunstigen toestand der Kolonie, thans door den Eersten Minister blootgelegd. Men moest een heel eind teruggaan om even goede tijden te vinden, en men had in den tusschentijd booze tijden beleefd, maar men was nu "het hoekje om", en kon dus op goede tijden rekenen. Het was echter de vraag of men op de statistieke opgaven die men vernam regt aan kon, en een census was seer noodig. Het verheugde hem dat de Regering de traktementen der beambten sou verhoogen, maar hij geloofde dat men in Nieuw Zeeland een beter stelsel op dit punt volgde dan hetgeen men hier had, want daar vermeerderde en verminderde men al de traktementen naar een vaste schaal, naar mate de financiën beter of minder goed stonden. Hij was niet seer voor het bouwen van woningen voor landsbeambten in de buitendistricten, vooral in een tijd van duurte van arbeid. Voorts achtte hij het verschil tusschen de traktementen der Civiele Commissarissen te groot. Nu de saken zoo goed stonden hoopte hij dat de Regering haar vroeger plan van papiergeld sou laten varen, maar wel was het de vraag of men hier geen eigen munt moest hebben, dat in vele opzigten voordeeliger sou uitkomen, en dat was een punt waar de Regering hare aandacht op moest vestigen, nu men hier sooveel goud vond. Hij was voor de afschaffing der tollen, maar niet voor die der Huisbelasting, die de eenige regtstreeksche was en eenigzins als gelijkstaande met een Hoofdbelasting kon gelden, en liever sou hij de Heerenregten en de Verkoopingsgelden sien vervallen. Het verheugde hem verder dat de Eerste Minister ditmaal niet, soo als vroeger, de vroegere Regering door den modder had soeken te slepen.

De heer Vintcent was ook ingenomen met de Begrootingsrede, en wees op den voorspoed dien men thans genoot, en die ten deele aan inwendige verbeteringen maar meer nog aan de goudontdekkingen lag. Hij was er seer voor om batige saldo's sooveel mogelijk tot afbetaling der leeningen te besigen, vooral daar niet alle schuld der Kolonie aan betalende baten gegaan was. De afschaffing der tollen keurde ook hij goed. De Spoorwegen hadden veel opgebragt, maar lang niet alle liniën, en men kon niet rekenen dat sij steeds sooveel voordeel souden brengen. De Spoorwegwet der Regering toonde dat sij heel wat geld wilde ter leen nemen om nieuwe spoorwagens sich aan te schaffen; maar betaalde men dese niet uit de Spoorweg-opbrengsten, dan werd het de vraag of het Spoorwegbeheer zoo goed een resultaat had gebragt als men beweerde. De verlaging der Invoerregten sou veel goed doen, maar met de Huisbelasting was hij het met Sir T. Scanlen eens, al was die belasting eenigszins drukkend. Het was immers seer mogelijk dat de saken weder minder goed souden gaan, en men had sich de kans afgesneden om in de eerste jaren een drankbelasting te heffen. Dat de Regering een matig saldo niet prijs wilde geven, dat keurde hij goed.

De heer Fuller seide dat de Begrooting heel min was, maar het sou toch beter zijn geweest als de Regering een drankbelasting had voorgesteld, met afschaffing van andere lasten, vooral daar sij in het Oosten een accijns beloofd had, en er wel degelijk geld noodig was voor schoolgebouwen, bruggen, wegen ens. Men was thans seer voor Spoorwegverlenging, maar als de Spoorwegen Johannesburg bereikt hadden, dan sou men daar met Europa en niet met de Kaapkolonie meer handelen. Dit was geen reden om Spoorwegverlenging daar te laten, maar men moest toch ook letten op hetgeen binnen de Kolonie noodig was. Een accijns en meer uitgaven waren wenschelijk, en soo was vermindering van Heerenregten ens. Het herstel van den ouden accijns wilde niemand, maar wel een drankbelasting die op den verbruiker alleen sou drukken, en hetgeen hierover gesegd was werkte het geloof in de hand dat sulk een drankbelasting mogelijk was. Intusschen erkende hij dat de Schatmeester sich omtrent de financiën verdienstelijk had gemaakt.

De heer Sauer seide dat men een Begrootingsrede als dese verwacht had, en gaf sijn vreugde te kennen over de opheffing der brugtollen aan de grensen. Intusschen moest de Regering den Vrijstaat er toe brengen om sijn hooge tollen aan de rivieren ook af te schaffen. Er sou veel worden aangevraagd voor Oost Londen, en spreker had hier niet tegen, daar de haven aldaar veel verbeterd was, en sij het digtste bij de Goudvelden lag; maar de Spoorweg naar Norval's Poort sou de natuurlijke voordeelen van Oost Londen doen vervallen. Wat den uitvoer betrof, die was ten deele door dien van goud vermeerderd, en goud werd niet hier maar elders gewonnen. De vermeerdering van den wol uitvoer was echter seer bevredigend. De vermeerdering der Spoorweg-inkomsten was men bijna geheel verschuldigd aan den handel met de Goudvelden; maar de lijnen die daar niet toe leidden betaalden niet, en de Graaff-Reinetsche maakte niet eenmaal de exploitatiekosten goed. Erger nog was het met de Grahamstadsche, Kalkbaaische en K. W. Townsche. Verder was hij het eens met den heer Vintcent dat men spoorwegrijtuigen niet uit leeningen maar uit het Spoorweg-inkomen moest goedmaken. Ook waren er verbeteringen bij het Spoorwegvervoer noodig, b.v. elektriek licht in de wagens naar Kimberley, welke wagens buitendien vuil en akelig waren. Tegen de opheffing der Huisbelasting was hij daarom omdat het veel beter was de Heerenregten af te schaffen, en sijn eenige reden om er voor te zijn was dat dan de eerste nieuwe belasting een drankbelasting sou moeten sijn. Op den duur sou sulk een belasting er stellig komen. De saken stonden thans mooi, maar het was seer mogelijk dat, door de concurrentie met Natal ens., de omstandigheden spoedig minder goed souden worden.

De heer Ohlsson sprak ten gunste van hetgeen men vernomen had, en vroeg, met het oog op hetgeen door de vorige sprekers gesegd was, of het mogelijk sou sijn door dit Huis een accijns te halen. Hij was voor afschaffing der Huisbelasting, en geloofde dat men de verlaging der Heerenregten tot later kon laten. De voorspoed der Kolonie sou, sijns insiens, blijven voortgaan, althans voor heel wat jaren, en in den tusschentijd was het onnoodig om nieuwe belastingen te heffen. Wat de Spoorwegen betrof, die souden blijven betalen soolang de voorspoed van de Kolonie duurde. Hij eindigde met een kompliment aan den Schatmeester.

De Comm. van Op. Werken seide dat de kritiek op de Begrootingsrede geoefend seer naar eisch was, maar dit moest hij toch seggen dat nieuwe spoorwagens steeds uit de Spoorweg-inkomsten betaald werden, en soo men thans een leening voor rijtuigen aanvroeg, was het voor de nieuwe lijnen die gebouwd souden worden. Zoo er een verlies op de K. W. Town linie was, dan leek dit wel groot, maar het bedroeg in der daad niet veel over de £2,500, en ook de andere niet betalende liniën waren slechts kort, behalve de Graaff-Reinetsche. Men moest niet meenen dat de Regering om een leening aanvroeg voor onderhoud van exploitatie.

De heer Wiener bedankte den Schatmeester voor sijn bekwame uiteenzetting der financiëele toestanden, en was er voor dat de Regering, als sij een leening aanging, den interest op 3½ p. c. sou stellen, want het publiek in Engeland wilde liever leeningen onder dan boven pari. Hij haalde het voorbeeld van Van Diemensland aan, ten bewijse dat dit de regte manier was. Voorts sprak hij ten gunste van een vermindering der Heerenregten.

De Eerste Minister seide dat de Heerenregten waarschijnlijk iets meer souden opbrengen dan men berekend had, en beantwoordde de vorige sprekers, onder anderen verklarende dat hij voor het plan eener munt was, en dat hij sich ten stelligste sou versetten tegen alle pogingen om geld te leenen voor den aankoop van spoorwagens op reeds geëxploiteerde Spoorwegen. Het vorige jaar had hij geen leening tegen 3½ p. c. willen sluiten, daar het hem te Londen algemeen ontraden werd. De Australische Koloniën waren, wegens hun groote Kroonlanden en de afwezigheid van een Naturellenkwestie, er te Londen beter aan toe dan de Kaap. Wat de tollen in den Vrijstaat betrof sou hij in den sin van den heer Sauer handelen.

Daar men eerst de Spoorwegwet moest behandelen werd de behandeling der Begrooting in Comité Generaal tot morgen echt dagen uitgesteld.

Verder vroeg en kreeg de Eerste Minister verlof tot het indienen eener Wet tot afschaffing der Huisbelasting. Hij wilde de tweede lezing op gisteren stellen, maar Sir T. Scanlen vroeg om uitstel, ten einde men sich over de saak sou beraden, en de tweede lezing komt dus op morgen.

EEN BRUG BIJ SWELLENDAM.

De heer Steyn wilde het Huis in Comité laten gaan op het volgende voorstel: De Regering worde gemagtigd de Breederivier, nabij Swellendam, te doen opmeten ten einde eene brug over de gezegde rivier te bouwen. Hij beschreef de beswaren die men door een rivier had die, als Breederivier, soovele anderen in sich opnam, en die men gedurig moest overgaan, sonder ander middel dan een pont wat last en oponthoud gaf. Dikwijls was het water soo laag dat men de pont niet gebruiken kon, en was er geen water in de rivier dan werd sij vol sand. Een brug had men hoe langer hoe meer noodig, vooral daar de rivier begon toe te spoelen, en de pont dan niet langer bruikbaar kon blijven. Reeds veertig jaren geleden had men een opname van den brug gedaan, maar toen was er niets van gekomen.

Zonder discussie goedgekeurd. Comité op gisteren.

Op voorstel van den heer Sauer werd de heer Mackay toegevoegd aan de Comité voor te Omheining.

GREY'S PAS.

De heer Van Zijl stelde voor:—Het rapport van het Gekosen Comité op de petitie van Clanwilliam, met betrekking tot den tol te Grey's Pas, de Wetgevende Vergadering voorgelegd op den 1sten Julij, 1872, worde op de tafel gelegd.

Zonder discussie aangenomen.

OMHEINING DER SPOORWEGEN.

Het debat over het voorstel Du Toit omtrent dese saak werd hervat. De heer Sauer vroeg of de voorsteller de Spoorwegen geheel op 's lands kosten wilde laten omheinen.

De heer Louw seide dat sommigen dit, anderen weer het pondspondsgewijze beginsel wilden; maar sijns insiens was niets lastiger dan dat men hier en daar omheining had, want dan kwam het vee steeds tusschen den Spoorweg en de heining. Ook vond hij het verkeerd dat men de heining steeds een heel eind van den Spoorweg verwijderde.

De Com. van Op. Werken seide dat alles aankwam op de kosten. De omheining sou de Regering, als sij alles self moest doen, £160,000 kosten, en dat was een heele som. Daarbij sou dan nog vergoeding moeten komen voor hen die een deel der kosten bij hun eigen plaatsen betaald hadden. Ook wilde hij ongaarne de Afdeelingsraden in de saak laten kennen, en wees hij er op dat sommige boeren voor Omheining van Spoorwegen bedankten. Hij wilde dat men sich houden sou aan de manier thans gevolgd.

De heer Sauer vond het plan van den heer Du Toit veel te duur, en wilde de Afdeelingsraden niet magtigen om £160,000 uit de Schatkist uit te geven. Hij ried liever het pondspondsgewijze beginsel te volgen.

De heer Frost was voor omheining van den Spoorweg, en vond dat de Regering er thans niet genoeg aan deed. Er moest elk jaar een grootere som voor de saak op de Begrooting verschijnen.

Te zes ure werd het Comité verdaagd, welk voorbeeld door het Huis gevolgd werd.

GISTEREN.

PETITIES ENZ.

Kol. Griffith diende zijn petitie van den vorigen dag op nieuw in. De heer M. J. du Plessis een om een Specialen Vrederegter. De heer Mackay een (niet hoorbaar). De heer Du Plessis nog een, over verplaatsing der Naturellen van Glen Grey.

Kapt. Brabant sal een Wet tot verbetering van die op de Naturellen-locaties indienen. De heer Louw sal voorstellen in Comité te gaan over een Spoorweg Malmesbury-Piketberg; de heer De Waal sal er een naar Grey's Pas bij te voegen. De heer Laing sal de linie K. W. Town-Kookhuis ter sprake brengen; de heer Steyn een naar Swellendam. De heer Louw sal de brug bij Vleeschbank voor het Huis brengen; de heer Sivewright sal stukken aanvragen over de Spoorwegverlenging naar Bloemfontein; de heer Frost sal de Zuidelijke Verbindingslinie voorstellen; en de heer De Waal een voorstel over zijn hondenzaak doen. De heer Jones had een amendement op de Wet op de Afdeelingsraden.

De Zeepuntsche Wet bleek in den regten vorm te zijn, en zal heden voorkomen.

KREDIETWET.

De derde lezing van dese Wet had plaats.

Het rapport van den heer Galloway over de steenkolen, met een ander stuk over de Indwekolen, werd voorgelegd. Spoediger was het onmogelijk geweest, zei de Com. van Op. Werken.

PAPENDORP.

De Papendorpsche Waterwet bleek niet in orde voor de tweede lezing te zijn, en na een korte woordenwisseling werd die lezing op morgen in plaats van gisteren geplaatst.

SPAARBANKEN IN VERBAND MET HET POSTWEZEN.

Over de Wet op dit punt ging men in Comité Generaal, maar er werd geen woord over gesproken, en zij werd weldra, sonder amendementen, aan het Huis gerapporteerd. Derde lezing op heden, als speciale order.

JEUGDIGE MISDADIGERS.

Ook over dese Wet ging men in Comité Generaal. Op een enkele vraag van den heer Theron na, door den Proc. Gen. beantwoord, viel ook hier niets over voor. Derde lezing op heden.

AFDEELINGSRADEN.

Het Comité Generaal over de Wet op de Afdeelingsraden werd thans hervat, en de Proc. Generaal had een nieuw artikel 17, in den zin van dat van den heer Venter, maar eenigesins meer uitgewerkt. Eigenaars en houders van Kroonlanden en huurders van belastbaren eigendom ter waarde van £100 souden kiezers zijn, en er was ook een bepaling over gezamenlijke houders van land, die elk een stem zullen hebben als zij bij verdeeling van de waarde van het land elk een stuk van £100 in gebruik hebben. Voor dit voorstel trok de heer Venter het sijne in.

De heer Pearson vond dat het artikel voor het platte land welligt deugde, maar niet voor steden. Hij sou, als het artikel op de steden toepasselijk was, vermindering tot £25 vaststellen, ten einde de arbeiders niet uit te sluiten.

De heer Sauer seide dat het uit een vorige stemming was gebleken dat het Huis het kiesregt niet hooger dan £25 wilde stellen, maar dat men er tegen had om lieden te laten stemmen die in het geheel geen vastgoed in gebruik hadden. Hij geloofde niet dat de Proc tegen een verlaging van de £100 zou zijn. (Ik vind het nog te laag, seide de Proc Generaal). In vele Gemeentewetten was het kiesregt zeer laag gesteld, en een menigte lieden zouden onder deze Wet dit regt verliezen, als men ze niet veranderde. Hij hoopte dat men het amendent Pearson sou aannemen.

De heer Le Roex vond dat nu, de Regering huurders van eigendom ten bedrage van £100 tot het kiesregt toeliet, men niet lager gaan moest. Een eigendom van £100 was klein genoeg, maar £25 was al te weinig.

De Proc. Generaal herinnerde dat men in gemeenten een aparte belasting voor bewoners had, en betoogde dat het kiesregt in gemeenten niet soo laag was als men beweerde. De heer Pearson nam het op nieuw voor de £25 op, terwijl de Proc. Generaal herhaalde dat £100 niet te veel was.

De heer Douglass betoogde dat de Afdeelingsraden over saken te seggen hadden waar iedereen belang bij had, soodat er veel kiezers moesten zijn.

De heer Ohlsson was er tegen om lieden die soo goed als niets besaten en niets aan de Afdeelingskas betaalden, stemmen te geven.

De heer O'Reilly was tegen verhooging van het kiesregt, op grond dat hij een "home ruler" was, en sou voor het amendement Pearson stemmen.

Sir T. Scanlen was ook voor een laag kiesregt, en betoogde dat het kiesregt door den heer Pearson voorgesteld toch altijd het aantal kiesers onder de tegenwoordige Wet beperkte.

De heer Lange seide dat de Proc Generaal sich omtrent het kiesregt te Kimberley vergiste, en gaf hierover inlichtingen. Ook hij was voor het amendement Pearson.

De heer Hofmeyr vond dat de oorspronkelijke lezing in art. 17 niet geheel in orde was, schoon stellig landeigenaars in het kiezen van den Afdeelingsraad het meest moesten te seggen hebben. De meeste belastingen der Afdeelingsraden werden door grondeigenaars betaald, en hij geloofde dat de thans door de Regering voorgestelde schikking het best zou beantwoorden.

De heer Orpen was van oordeel dat de groote landeigenaars, even als onder de Gemeentewet, meer stemmen moesten hebben dan anderen. Hij achtte het verkeerd om buitendistricten met steden gelijk te stellen.

De heer Robertson sprak tegen het plan van den Proc. Generaal, en vooral tegen de bepaling over gemeenschappelijke huurders van één eigendom.

De heer Theron seide tot de overtuiging te zijn gekomen dat het oorspronkelijke plan van de Regering het beste was, al erkende hij dat het nieuwe artikel van den Proc. Generaal bruikbaar was. Als er een besmettelijke siekte uitbrak sou de Afdeelingsraad een belasting heffen, maar wie betaalde Afdeelingslasten behalve de grondeigenaars? Het plan om het kiesregt tot dezen te beperken was het beste.

De Proc. Generaal weersprak een bewering van den heer Robertson, die volgens hem een artikel der Wet niet in acht had genomen. Sir T. Scanlen nam het voor den heer Robertson op. De heer Pearson sprak insgelijks op nieuw tegen het plan der Regering.

De heer Smith vond £25 veel te weinig voor het kiesregt, en gaf zijn redenen op waarom hij het thans voorgestelde plan boven het oorspronkelijk artikel verkoos. De heer Hofmeyr herinnerde dat dit artikel in den oorspronkelijken vorm reeds verworpen was.

De heer O'Reilly sprak weder ten gunste van hen die onder de nieuwe bepalingen hun stemregt zouden verliezen.

De heer Venter seide dat de heer Robertson slechts dacht aan de belangen van huurders, maar buitengewone belastingen moesten steeds door den eigenaar betaald worden. De heer Robertson kwam met een weduwe voor den dag, op wier plaats haar ses sonen woonden, sonder dat een hunner of hun moeder stemregt sou hebben.

De heer Marais seide dat dit alles hetzelfde bleef of men £25 dan wel £100 als het stemregt hield. Wat thans door den Proc Generaal werd voorgesteld was een concessie. Dit laatste werd door den heer Sauer bestreden, op grond dat het geen concessie was als sooveel kiesers van hun stemregt beroofd werden.

Toen de saak in stemming moest komen had er weder een geschil plaats over de manier van stemmen, maar men werd het eens. Over het behoud der £100 had een stemming plaats, waarbij die som werd verworpen met 33 tegen 32 stemmen. In de minderheid stemden de heeren Du Toit (2), Le Roex, Joubert, Smith, De Villiers, Immelman, Van Heerden, Trower, Norton, Van Rensburg, Van der Walt, De Vos, Van Zyl, Theron, Beyers, M. du Plessis, A. du Plessis, Hofmeyr, Venter, Schermbrucker, Sir T. Upington, Sir G. Sprigg, Keyter, De Waal, Barry, Myburgh, Marais, Tudhope, Ohlsson, Frost en Steyn.

De heer Theron stelde daarop £75 voor, en de heer Sauer £50. Nu kwam de vraag waarvoor het eerst zou gestemd worden. De Voorsitter wilde £50, de heer Marais £75, de heer O'Reilly £25 het eerst in stemming laten brengen. Over £25 werd het eerst gestemd, en het werd verworpen met 40 tegen 26 stemmen. In de minderheid stemden de heeren Jones, Hutton, Pope, Warren, Innes, Wood, Fuller, Sir T. Scanlen, Robertson, Wiener, Lord, Smuts, O'Reilly, De Smidt, Griffith, Vintcent, Sauer, Orpen, Brabant, Orsmond, Douglass, Lange, Lewis, Luttig, Pearson en Mackay.

Nu kwam £50, dat werd verworpen met 34 tegen 32 stemmen. Bij de vroegere minderheid voegden zich de heeren Barry, De Waal, Laing, Louw, J. P. du Plessis en Paton.

Eindelijk kwam £75, en schoon men eerst een hoofdelijke stemming vroeg, berustte men in de aanneming, en ook het geamendeerde artikel ging er door.

(*Wordt vervolgd.*)

ROBERTSON.

(*Van onzen Correspondent.*)

Robertson, 12 Junij 1889.

Daar Klaas onmiddelijk na het schrijven van zijn laatsten brief naar de Goudvelden ging, en nog niet is teruggekeerd, hoop ik u een *dienst* te doen door het een en ander mede te deelen van ons stille dorp en district. Jammer dat Klaas niet meer tehuis was toen het antwoord op zijn brief in uwe kolommen verscheen, opdat hij zijne storie verder kon vertellen. Ik zeg stille dorp, maar in de laatste dagen was het tamelijk woelig, daar er ook een weinig in goud speculaties gedaan werd. Zooals u misschien al weet hebben wij hier twee Goud Syndicaten opgerigt. De een wordt vertegenwoordigd door den heer John Emmett van Swellendam, de andere door den heer J. S. Lewis van dit dorp. Van beiden zijn er zeer gunstige rapporten, soodat de Directeuren genoodzaakt zijn beide Syndicaten te vergrooten.

Het Emmett Syndicaat is tot het besluit gekomen hun Syndicaat met £4,000 te vergrooten. Ik geloof het Lewis Syndicaat gaat morgen ook een vergadering houden met hetzelfde doel.

Ik hoop dat zij zoo veel mogelijk menschen in het dorp en distrikt een kans zullen geven, daar er hier nog maar min in die lijn gedaan is, en menschen het hier ook waarlijk noodig hebben. Ik hoop mij ook van een paar aandeelen te voorzien, daar de algemeene opinie is dat men veel van beiden kan verwachten. Laatste Woensdag terwijl de trein van Worcester naar Robertson de plaats van den heer Van Graan passeerde kwam er een hond onder den trein. De stoker van gemelden trein stond uit te leunen en keek naar den hond, terwijl hij de brug vergat, de leuning van de brug, kwam in aanraking met zijn hoofd, en bezeerde hem zoodanig dat de doctoren aan zijn herstel twijfelen. Ook is er een moord op de plaats van den heer Van Zyl, Goedemoed, gepleegd Het schijnt alsof op gemelde plaats of buurt een danspartij was, en ook dat zij een weinig wijn hadden, om de stof uit hunne keien weg te ruimen. Bij het terug komen van de danspartij, wilde de moordenaar een zekere Stevens, een meid, zoo als het schijnt om zekere oorzaken vangen, de boel nam de spat, alhoewel de meid om hulp riep lieten de anderen haar alleen. Toen hij zijn doeleinde niet konde bereiken sneed hij haar de nekaren af, zoodat zij zich dood bloedde. Wanneer zullen boeren toch paal en perk stellen aan zulke danspartijen op hunne plaatsen!

Het is hier en distrikt vreeselijk droog, indien er niet spoedig uitkomst komt, vrees ik het ergste, daar boeren niet alleen niet kunnen ploegen, maar er een slechte lamsaizoen te wachten staat.

Onze geachte Pastoor gaat morgen naar Achter Kliphoogte om zijne schapen te bezoeken en te tellen, ook rekenschap te vragen aan de huurling die hij over hen geplaatst heeft, van zijn rentmeesterschap. Later weer en meer.

OUDE SAGEN EN VOLKSSPROOKJES.

In Noorwegen en Denemarken houdt men zich nog steeds ijverig bezig met het opsporen en bewaren der oude sagen en volkssprookjes. Een belangrijke verzameling daarvan is dezer dagen daar te lande bijeengebragt door den heer Evold Tang Kristensen. In Denemarken heeft de heer O. A. Overland een bundel sagen en wetenswaardige bijzonderheden in het licht gegeven.

"ROUGH ON CORNS."—Vraagt naar Well's "Rough on Corns." Spoedige verlichting en volkomen permanente genezing. Likdoorns, en wratknobbels. Bij chemisten en droogisten.

"ROUGH ON ITCH" geneest uitslag, schurft, puisten, salt rheum, bevroren voeten winterhanden jeuking, ivy gift.

"ROUGH ON CATARRH" zuivert schadelijke reuken dadelijk. Volkomen genezing van de slechtste chronische gevallen; ook ongeëvenaard als gorgelmiddel voor witte zeere keel, zeere keel, stinkende adem.

ZIE OMMEZIJDE.

WIJNBERG.

(Van onzen Correspondent.)

Omtrent veertien dagen geleden heeft een Engelschman zich in den laten avond, terwijl zijne buren reeds naar bed waren, zich een kogel door het hoofd gejaagd. Hij laat eene weduwe met kinderen na. Wij hebben niet gehoord of daar een geregtelijk onderzoek in de zaak gedaan is.

Onlangs zijn hier van Engeland of van Amerika een paar Evangelisten aangekomen, tot de sekte der Plymouth Brethren behoorende, welke de Kerk waarin zij hunne godsdienstoefeningen houden overal met zich mee voeren. Die Kerk is een fraaije groote tent. De evangelisten zijn nu naar de Diamantvelden vertrokken.

De grafsteen ter gedachtenis aan wijlen den WelEerw. heer Van Niekerk, laatst van Smithfield, O.V.S. was hier een paar weken lang te zien geweest, bij den welbekenden steenhouwer den heer Cane. Het is een prachtig stuk werk en doet den vervaardiger alle eer aan. De gemeente van Smithfield voor wier rekening hij vervaardigd is zal zeker hoogst in haar schik zijn met dit marmeren monument.

Onze leeraar heeft van zijne gemeente een fraaije kar en paarden met toebehooren present gekregen. ZEerw. kan nu naar hartelust de verafwonende gemeenteleden en kranken bezoeken. Aan ijver ontbreekt het ZEerw. in dezen niet; of het gewaardeerd wordt, dat is eene andere vraag.

De WelEd. heer Broers, schoonzoon van wijlen Dr. P. F. Faure, op pensioen als Secretaris van de Kaapstadsche Executeurskamer afgetreden zijnde, gaat zich te Stellenbosch met ter woon begeven. Zulks wordt algemeen betreurd daar ZEd. zich gedurende een reeks van jaren, steeds nuttig in de Kerk en Maatschappij betoond heeft. Voor Wijnberg is zijn heen gaan een groot verlies; voor Stellenbosch een gewin.

Eerw. B. Pienaar, de nieuwe Zendeling, is met een maand verlof naar Murraysburg op een besoek aan zijne familie.

Mijnheer!—Het verblijdt mij dat de Wet op de Loterijen in het Hoogerhuis door de tweede lezing gegaan is, en dat met groote meerderheid van stemmen. Wij willen echter hopen dat de Edele heeren Van Rhyn en Hofmeyr er voor zullen zorgen dat, als de Wet in Comité Generaal behandeld wordt, Clausule 10 geschrapt worde. Met regt hebben beide heeren hunne afkeuring over genoemd artikel te kennen gegeven. Van den heer Van Rhyn hadden wij dit natuurlijk verwacht als iemand die grijs geworden is in de dienst der Christelijke Kerk. De heer Hofmeyr, dien wij niet zoo goed kennen, heeft ons echter aangenaam teleurgesteld. Hoe jammer, dat gij, heer editeur, de aanspraken van beide heeren niet volledig, zooals de *Cape Times*, hebt medegedeeld. Zij hebben naar mijn hart gesproken.

Maar waar was de heer Herholdt dan bij de tweede lezing der Wet? Wij willen hopen dat hij door wettige redenen verhinderd is geworden om tegenwoordig te zijn, en dat hij bij de derde lezing op zijn post zal zijn. Ook vertrouwen wij, dat wij in onze verwachting omtrent hem niet beschaamd gemaakt zullen worden. Wij toch hebben de stille hoop, dat de mantel van Elia (de waardige ouderling Herholdt van Murraysburg) op hem gevallen is. Moge dit zoo zijn.

HANDEL EN NIJVERHEID.

KAAPSTADSCHE EFFEKTEN EN AANDEELEN BEURS EN BELEGGING-MAATSCHAPPIJ.

Verkoopingen in de Koopmansbeurs op Dingsdag 18 Junij 1889.

May Consolidated 25s. 9d. en 25s.
Wolsingham 18s. 3d.
Geo. Gochs 18s. 6d.

FRED. H. BOOSE, Secretaris.

Verkoopingen in de Koopmansbeurs op Woensdag, 19 Junij 1889.

Kimberley Roodepoort, 34s.
Meyers Estate, 16s 6d.

FRED. H. BOOSE, Secretaris.

PRODUKTENMARKT TE KIMBERLEY.

De heer James Lawrence berigt dato 19 Junij uit Kimberley:—

Markten wel voorzien, produkten vast in prijs. Boerenmeel, £1 6s.; gele mielies 16s. 6d.; gemengde, 15s.; haver, 17s.; wit mieliemeel £1 5s.; geel, £1; aardappelen, £1 5s.; uijen, £1; zemels, 7s. 6d.; zout 4s.; boter, 1s. 6d.; limoenen 6s. Vruchten en groenten halen goede prijzen. Eijeren, 1s. 9d. Pluimvee goedkoop.

DE GOUD AANDEELEN MARKT.

De heeren Johan Jansen en Co. geven de volgende noteringen tot 5 n.m. 19 Junij:—

GOUD AANDEELEN.

	£	s.	d.
Aurora West	0	12	0
Auroras	1	7	6
Alpines	0	18	0
Bankets	1	5	0
Black Reef	0	10	0
Botha's Reef	0	11	0
City and Suburban	8	0	0
Croesus	1	17	6
Du Prees	0	12	3
Durban Roodepoort	4	10	0
Ednas	1	5	0
George Goch	0	17	0
Gold Fields	2	15	0
Gildenhuis	1	15	6
Henry Nourses	3	17	6
Jurpers	12	5	0
Johannesburg Waterworks	2	0	0
Kleinfontein	1	2	6
King Solomons Mine	0	12	0
Langlaagte Estate	8	11	0
Leeuwpoorts	0	12	6
Lazeys	0	6	0
Langlaagte United	1	6	0
Do. Block B	1	5	0
Do. Centrals	0	19	6
May Consolidated	1	5	6
Main Reef	1	5	0
Marais Reef	1	5	0
Metropolitans	1	10	6
Meijer en Charlton	3	7	6
Modderfontein	0	17	6
Moss Rose	2	15	0
Moss Rose Extension	0	15	6
Mulder's Farm	0	12	0
Nabobs	1	2	6
Nigels	2	8	0
Nooitgedacht	1	7	6
Nooitgedacht Extension	0	7	6
Princesses	1	9	6
Paarl Ophirs	1	7	0
Paarl Pretoria	2	17	0
Paarl Nationals	1	7	6
Pigg's Peak	0	12	6
Roodepoort Kimberley	1	12	0
Robinsons	3	15	0
Shebas	1	10	0
Simmer and Jack	4	10	0
Steyns	0	16	6
Stars	1	4	6
Salisbury	13	10	0
Tharsis	1	12	6
United Main Reef	1	3	0
Waterval	0	18	0
Wemmers	6	0	0
Wolhuter	3	10	0
Wolsinghams	0	19	0

Markt onbedrijvig, met een neiging tot daling.

IF THE SUFFERERS FROM CONSUMPTION, SCROFULA, AND GENERAL DEBILITY, will try SCOTT'S EMULSION OF PURE COD LIVER OIL with HYPOPHOSPHITES, they will find immediate relief and a permanent benefit. Read this:—"I have prescribed 'SCOTT'S EMULSION' and taken it myself. It is palatable, efficient, and can be tolerated by almost anyone, especially where cod liver oil itself cannot be borne."—Martin Miles, M.D., etc., Stantonbury, Bucks.' Of all Chemists.—*Adv.*

ALGEMEENE VOLDOENING geeft het Rutter's Zadel met gomelastieken voerzetel, toegerust met een patente stijgbeugelstaaf.—*Zie Advertentie.*

AAMBEIJEN POEDER.

HET succes dat tot hiertoe gepaard ging met het gebruik van bovengenoemde Medicijn, heeft den Eigenaar, den heer C. H. BÖSENBERG, er toe gebragt deselve meer prominent voor de aandacht van het Publiek te brengen; het werd in vervallen bewezen een zeer krachtig middel te zijn tegen deze zoo algemeen heerschende ziekte, die aangeduid wordt door hoofdpijn, kortstigtigheid, drukking op de oogen, angst, duizeligheid, gebrek aan geestkracht, onregelmatigheid in het bloedpijn in de lenden en verstopping.

De bijzondere eigenschappen van dit Poeder om het bloed te verdunnen en een vrijen bloedsomloop te bevorderen, om de werking der ingewanden te prikkelen en te regelen, en ze te zuiveren van slijmerige en scherpe stoffen, nemen de onaangename uitwerkselen weg en genezen de ziekte. Het zal ook zeer heilzaam bevonden worden wanneer het gebruikt wordt als bovengemelde voorteekenen, de voorloopers van RHUMATISCHE JICHT zich voordoen, en ook bij drukking op de borst droogheid, jeuken en chronische aandoeningen van de huid, en bij watersucht, meer bijzonder wanneer deze uit onderdrukte uitwaseming voorkomt.

Als een huismiddel bij verstopping kan het veilig worden aanbevolen, alsmede voor de behandeling van uitslag bij kinderen.

Volle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s.; per Post 2s. 6d.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR

C. H. BÖSENBERG, Chemist en Droogist, hoek van Bree en Kortmarktstraat, Kaapstad.

N.B.—Dit geneesmiddel is bereid in den vorm van een Poeder, zoodat het voor altijd kan gehouden worden, zonder deszelfs eigenschappen te verliezen; een voordeel over andere mengsels niet bezitten.

D. ISAACS & CO.

MEUBELFABRIEKANTEN,

Bekleeders en komplete Huis-Meubileerders,

BIEDEN NU AAN

De Grootste Voorraad Meubelen in de Kolonie,

HUN VERTOONKAMERS DIE

30,000 VOETEN VLOERRUIMTE

BESLAAN, zijn nu open voor het Publiek, en behooren door allen die van plan, zijn om te koopen te worden gezien. Daar D. I. & Co alleen goed gedroogd Hout bezigen tot het vervaardigen van Meubelen kunnen zij met vertrouwen elk artikel aanbevelen. Koopers zullen verder bevinden dat goede artikelen aan dit Magazijn goedkooper kunnen worden gekocht dan artikelen van mindere kwaliteit ergers anders.

De volgende zullen een denkbeeld geven van de lage prijzen waarvoor D. I. & Co. verkoopen in overeenstemming met de tijden.

	£	s.	d.
IJzeren Ledekanten, 2 ft. 6 in.	0	12	6
Matras (Best Klapperhaar) 2 ft. 6 in.	0	12	6
Ledekanten (volle grootte)		5	0
Volle Grootte Dubbele Matras (Best Klapperhaar)	1	5	0
Volle Grootte Dubbele van IJzerdraad Gewoven Spring Matras ...	1	17	6
Nette Waschtafel met Lade en Twee Handdoeksporten	0	6	6

Aan dit Magazijn zal ook worden gevonden een grooten en goed gesorteerden voorraad Aardewerk, Glaswerk, IJzerwerk voor het Huishouden; in het kort elk Artikel benoodigd in een goed uitgerust Huis, en tegen Prijzen lager dan die van eenig ander Handelshuis in Zuid Afrika

Geillustreerde Catalogus en Prijslijst worden op aanvraag Postvrij toegezonden.

D. ISAACS & CO.,

80 tot 92 Langemarktstraat, Kaapstad

George Findlay & Co.,

BIEDEN THANS AAN TEGEN LAGE PRIJZEN,

Brandrams Beste Bloem van Zwavel B.B.

Wagen en Kar Assen
Wingerd Schoffels en Graven
Koperen Distilleerketel—Helmen en en Bodemen
Tinnen Pijp, Tinnen Platen
Tuigen Belegsels, Kar toebehoorselen
Amerikaansche en Engelsche Snijmachines
Wijnpompen, Gomelastieke Zuig- en Pers Pijpen.
Kar Veeren, Staaf IJzer
Wiegvormige Seizen, Sikkels, Seissteenen
Bladkoper
Kopersoldeersel, Baar Tin
Vernissen, Verven en Oliën
Kartien, Geëmailleerde Melkkannen
Koperen "Racking" Kranen
Schapen Dip, Steenzout.

HEININGDRAAD van alle SOORTEN, HEINING STANDAARDS, "Straining" PILLAREN en SCHROEVEN, GEGALVANISEERDE DRAADNET.

IJzer Pakhuizen, Gravestraat,

KAAPSTAD.

AAN BOEREN.

DE Ondergeteekenden Hebben in voorraad:—

WIJNPERSEN van de beste Makers, waarvoor de Gouden Medaille verkregen van het Kaapsche Landbouw Genootschap.
WIJNPOMPEN en Speciale Gomelastieke Pijpen.
DRUIVENMOLENS en Zeven.

ALSOOK:

Het Grootste Assortiment Landbouw Gereedschap en Machinerie in de Kolonie.

BOEREN voornemens den MASSEY ZELFBINDER te koopen, behooren nu hun orders te geven om het leveren der Machines te verzekeren.

OUD GEGOTEN IJZER gekocht of verruild voor nieuwe Scharen en Toebehooren.

R. M. ROSS & Co., Kaapstad.

BRUID RUIKER WAAS

TOT VERFRAAIJING DER GELAATSKLEUR.

Eene enkele proeve zal iedere dame overtuigen van zijne voortreffelijkheid vergeleken met alle andere vloeistoffen en de talrijke poeders, die men hiertoe bezigt. Eene enkele aanwending, welke slechts een oogenblik behoeft te duren, deelt aan gelaat, hals, armen en handen eene delicate zachtheid en de zuiverheid van marmer mede, gepaard aan de tint en geur der lelie en der roos. Het neutraliseert de prikkelende eigenschappen der zeep, en verwijdert sproetels, zonnevlekken en elke oneffenheid of ontsiering der huid. Het is ten eenenmale onmogelijk om in de schoonheid aldus verkregen, iets kunstmatigs te ontdekken. Verkrijgbaar bij Coiffeurs en Parfumeurs.

HOOFD DEPOT: 90, Bd. Sébastopol, PARIJS; LONDON en NEW YORK.

Verkrijgbaar bij HEYNES, MATHEW & Co. J. T. PEACOCK & Co. en P. J. PETERSEN.

Onderwijzer Benoodigd.

APPLICATIES met getuigschriften van bekwaamheid en goed zedelijk gedrag moeten *dadelijk* aan den Ondergeteekende worden toegezonden, voor de betrekking van Onderwijzer aan de Derde Klas Publieke School, op de Plaats Klipplaat, in dit District. Salaris £100 per jaar met kost en inwoning vrij.

A. MOORREES.

Richmond, 10 Junij 1889.

ZUID-AFRIKAANSCHE

Koninklijke Maildienst.

De "Castle Mail Packets" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., via Lissabon, Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op bepaalde tusschentijden.

3 Julij.—ROSLIN CASTLE, Kapt. WEBSTER via St. Helena, Ascension en Madeira.
17 Julij.—HAWARDEN CASTLE, Kapt. HARRISON, via Madeira en Lissabon.
31 Julij.—GRANTULLY CASTLE, Kapt. YOUNG, via Madeira.

Voor vracht of passage vervoege men zich bij de Agentuur van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

AAN ROOKERS.

OPREGTE Transvaal en Koloniale Tabak van de BESTE KWALITEIT.

Verkrijgbaar bij

C. DE JONGH,
Tabakshandelaar,
5 St. Georgestraat.

UNION LINIE
KONINKLIJKE MAILDIENST

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland, via Madeira, om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., te St. Helena, Ascension, Madeira, en Lissabon als onder aanleggende.

VOOR ENGELAND.

*TROJAN, Kapt. HOSTE, 26 Junij, via Madeira.
TARTAR, Kapt. TRAVERS, 10 Julij, via Madeira.
*MOOR, Kapt. GRIFFIN, 24 Julij, via St. H., Asc. en Madeira.

* Een van de Maatschappij's mooije Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND, gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen eene vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat.

THOS. E. FULLER,
Algemeene Bestierder voor Zuid Afrika

ROG. ROG. ROG.

BOVENGEMELDE is te bekomen bij de Ondergeteekenden, aan hune Pakhuizen, 34 Breestraat, tegen

13s. per 3 Bushels met Zak of 14s. per 200 lb. met Zak

En andere Graansoorten, zoosals Koren, Vroege en Late Garst, Nepaul Koren en Haver tegen de laagste Marktprijzen.

Ook hebben zij een grooten Voorraad en landen nog dagelijks

GUANO,

in verschillende qualiteiten, die zij ten hoogste aan hunne Boerenvrienden en anderen aanbevelen kunnen

KOM EN ZIE!

GEBROEDERS STEPHAN

Goedkoop Kleeren.

WAAR kan men een Goedkoop Pak Kleeren krijgen? Bij F. TYFIELD, Breestraat, Hoek van Langemarktstraat, waar Pakken Kleeren, Hemden, Stevels, Gouden en Zilveren Horologes, ja van alles te krijgen is. *Groote afslag toegestaan.*

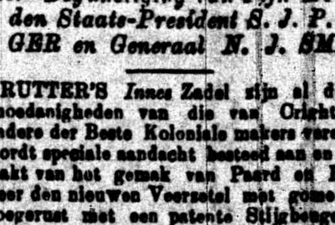

Onder Begunstiging van Zijn Hoog Ed den Staats-President S. J. P. KRUGER en Generaal N. J. SMIT.

IN RUTTER'S *Innes* Zadel zijn al de goed hoedanigheden van die van Crighton en de andere der Beste Koloniale makers vereenigd. Er wordt speciale aandacht besteed aan en studie gemaakt van het gemak van Paard en Ruiter. Probeer den nieuwen Voerzetel met gomelastiek en toegerust met een patente Stijgbeugelstaaf, nu zoo zeer op prijs gesteld. Zadels van iedere soort op order gemaakt en bekleed. Reparaties redelijk. Alsook Prachtige Stellen Tuig, met Zilver en Koper Beslag.

Zend om Prijslijst

A. T. RUTTER,

24 Darlingstraat, Kaapstad.

J. S. HOOGENDOORN,

AANSPREKER, ENZ.

BEGRAFENISSEN aangenomen, Doodkisten, Lijkkoet en Rouwkoetsen gelegd, in den kortst mogelijken tijd en tegen een billijksten prijs.

Reegstraat, Kaapstad

WESTELIJKE PROVINCIE SPOORWEG.

TIJDTAFELS VAN 10 DEC. 1888.

KAAPSTAD NAAR KIMBERLEY.

STATIES.					
	v.m.	n.m.	n.m.	n.m.	n.m.
Vertrek van Kaapstad	7.50	3.50	6.30	6.30	8.45
Woodstock	7.54	3.54	..	6.34	..
Zoutrivier Junctie	8.0	4.0	6.40	6.40	8.53
Maitland	8.5	4.5	..	..	..
Ak. Durbanweg Junc.	8.35	4.35	7.10	7.10	9.16
Muldersvlei Junctie	9.56	6.0	..	7.56	9.51
Klapmuts	10.10	6.16	..	8.10	10.2
Paarl	10.30	6.41	8.30	8.30	10.18
Lady Grey Brug	10.39	6.57	8.39		10.26
Ank. Wellington	10.56	7.15	8.57	Verder betrekkelijk als dagelijks	10.41
Vert. do.	11.6	..	9.10		10.47
Hermon	11.57	..	9.58		11.25
	n.m.				
Piketberg Weg	0.40	..	10.32		11.51
					v.m.
Tulbagh Weg	1.8	..	10.54		0.6
Ceres Weg	1.55	..	11.31		0.36
Breederivier	2.20		..		0.57
			v.m.		
Goudini Weg	2.50	..	0.22		1.20
Aank. Worcester	3.15	..	0.45		1.40
Vert. do.	3.45	..	0.55		1.55
Hexrivier	4.40	..	1.45		..
Hexrivier Oost	5.25	..	2.17		2.55
Triangle	7.0	..	3.56		4.15
Ank. Touwsrivier	7.50	..	4.40		4.55
Vert. do.	..	..	5.5		5.0
Constable	..	..	6.5		..
Matjesfontein	..	..	7.5		6.40
Vert. do.	..	..	7.45		6.42
Laingsburg	..	..	8.43		7.37
Grootfontein	..	..	10.10		8.56
Prins Albert Weg	..	..	11.43		10.13
			n.m.		
Fraserburg Weg	..	..	1.15		11.26
					n.m.
Ak. Beaufort West	..	..	3.55		1.35
Vert. do.	..	..	4.30		1.45
Rhenosterkop	..	..	5.35		2.37
Nels Poort	..	..	6.34		3.18
Drie Zusters	..	..	7.39		4.5
Biesjes Poort	..	..	9.5		5.9
Victoria West Weg	..	..	10.10		5.54
Braak Poort	..	..	10.55		6.27
Richmond Weg	..	..	12.0		7.14
			v.m.		
Deelfontein	..	..	1.10		8.11
Mijnfontein	..	..	1.40		8.36
Ak. De Aar Junc.	..	..	2.40		9.21
Vert. do.	..	..	3.6		9.40
Houtkraal	..	..	4.10		10.37
Potfontein	..	..	4.50		11.11
Pauwpan	..	..	5.25		11.39
					v.m.
Kraankuil	..	..	5.55		0.9
Ak. Oranjerivier	..	..	6.35		0.42
Vert. do.	..	..	7.15		0.52
Witteputs	..	..	7.54		1.24
Belmont	..	..	8.27		1.53
Graspan	..	..	8.50		2.13
Honingneskloof	..	..	9.19		2.37
Modderrivier	..	..	10.0		3.10
Spijtfontein	..	..	10.42		3.50
Beaconsfield	..	..	11.20		4.25
Aank. Kimberley	..	..	11.30		4.35

KIMBERLEY NAAR KAAPSTAD.

STATIES.					
	v.m.			n.m.	
Vertrek van Kimberley	6.0	..	..	2.0	..
Beaconsfield	6.13	..	..	2.14	..
Spijtfontein	6.40	..	..	2.45	..
Modderrivier	7.8	..	..	3.17	..
Honigneskloof	7.41	..	..	3.55	..
Graspan	8.6	..	..	4.24	..
Belmont	8.28	..	..	4.51	..
Witteputs	8.52	..	..	5.17	..
Aank. Oranjeriv.	9.19	..	..	5.49	..
Vertrek do	9.39	..	..	6.9	..
Kraankuil	10.14	..	..	6.50	..
Pauw Pan	10.44	..	..	7.26	..
Potfontein	11.16	..	..	8.5	..
Houtkraal	11.49	..	..	8.45	..
Aank D. Aar Junc.	0.34	..	..	9.35	..
Vertrek do	0.54	..	..	10.10	..
Mijnfontein	1.42	..	..	11.15	..
Deelfontein	2.11	..	..	12.0	..
				v.m.	
Richmond Weg	3.0	..	..	1.20	..
Braak Poort	3.45	..	..	2.20	..
Victoria West Weg	4.24	..	..	3.20	..
Biesjespoort	5.9	..	..	4.20	..
Drie Zusters	5.49	..	..	5.10	..
Nels Poort	6.35	..	..	6.19	..
Rhenosterkop	7.6	..	..	7.9	..
Aank Beaufort W.	7.55	..	..	8.10	..
Vertrek do	8.0	..	..	8.45	..
Letjesbosch	..	..	..	10.0	..
Aank Fraserbg W.	10.10	..	..	11.15	..
Vertrek do	10.12	..	..	11.20	..
				n.m.	
Prins Albert Weg	11.24	..	..	0.56	..
		v.m.			
Grootfontein	..	0.56	..	2.50	
Laingsburg	..	2.1	..	4.12	
Matjesfontein	..	3.5	..	5.27	
Vertrek do	..	3.6	..	6.10	
Constabel	..	..	..	7.35	
Aank. Touws Riv.	..	5.5	..	8.25	
			v.m.		
Vertrek do	..	5.10	6.2	8 45	
Triangle	..	6.0	7.0	9.46	
Hex Rivier Oost	..	7.1	8.30	11.16	
Hex Rivier	..	..	8.50	11.33	
				v.m.	
Aank Worcester	..	7.52	9.35	0 20	
Vertrek do	..	8.0	9.50	0.46	
Goudini Weg	..	..	10.20	1.20	
Breede Rivier	..	..	10.50	1.46	
Ceres Weg	..	9.6	11.25	2.17	
			n.m.		
Tulbagh Weg	..	9.31	0.3	2.52	
Piketberg Weg	..	9.47	0.33	3.22	
Hermon	..	..	1.10	3.58	
					v.m.
Aank Wellington	..	10.53	2.0	4.48	6.0
Vertrek do	..	11.0	2.10	5.0	6.0
Lady Grey Brug	..	11.17	2.28	5.20	6.21
Paarl	..	11.26	2.38	5.3	6.32
Klapmuts	..	..	2.58	5.5	6 55
Mulders Vlei Junctie	..	..	3.8	..	7.9
Kraaifontein	..	..	..	6.29	..
Durban Weg Junctie	..	..	4.39	6.54	8.40
		n.m.			
Maitland	..	..	5.0	7.18	9.4
Zout Rivier Junctie	..	0.49	5.6	7.27	9.11
Woodstock	..	..	5.10	7.31	9.16
Aank. Kaapstad	..	0.55	5.15	7.35	9.25

Dagelijks van af Wellington via Stellenbosch.

☞ Passagiers voor staties tusschen Kaapstad en Worcester (inclusis) worden niet vervoerd met den sneltrein van Donderdag avond te 8.45.

* Zie onder voor de Stellenbossche en de Malmesburysche Taklijn.

Bij de plaatsen waar de letter s staat houdt de trein alleen stil als er passagiers zijn, en aan de Stations waarbij de letter v staat kan men ververschingen bekomen.

Van De Aar naar Kimberley loopen heen en terug nog andere Treinen in verband met de Port Elizabeth lijn.

MALMESBURYSCHE TAKLIJN.

HEEN.	v.m.	n.m.	TERUG.	v.m.	n.m.
Vertrek Kaapstad	7.50	3.50	Vertrek van Malmesbury	6.15	2.5
Durbanweg Aank	8.30	4.30	Kalabaskraal	6.47	2.4
Durbanweg Vert	8.40	4.40	Klipheuvel	7.22	3.2
Kraaifontein	9.9	5.9	*Kraaifontein*	7.57	4.3
Klipheuvel	9.47	5.44	Durbanweg Aank	8.20	4.2
Kalabaskraal	10.21	6.15	Durbanweg Vert	8.40	4.3
Aankomst Malmesbury	10.50	6.45	Aankomst Kaapstad	9.20	5.1

STELLENBOSSCHE TAKLIJN.

HEEN.	v.m.	n.m.	TERUG.	v.m.	n.m.	Alleen Zondag. v.m.
Vertrek Kaapstad	7.50	3.50	Vertrek Mulders Vlei	7.9	3.9	6.11
Durbanweg Aank	8.30	4.30	Stellenbosch	7.32	3.32	6.39
Durbanweg Vert	8.35	4.35	*Bosmans Crossing*			
Kuils Rivier	8.44	4.44	Vredenburg	7.46	3.46	6.46
Eerste Rivier	9.0	5.0	Lynedoch	7.54	3.54	6.55
Lynedoch	9.9	5.9	Eerste Rivier	8.8	4.8	7.6
Vredenburg	9.18	5.20	Kuilsrivier	8.25	4.25	7.25
Bosman's Crossing	..	..	Durbanweg Aank	8.35	4.34	7 35
Stellenbosch	9.36	.40	Durbanweg Vert	8.40	4.39	7.37
Aankomst Mulders Vlei	9.56	6.0	Aankomst Kaapstad	9.20	5.15	8.15

Bij de plaatsen in cursief houdt de trein alleen stil als er passagiers zijn.

WAARSCHUWING.

NIETS is meer schadelijk en gevaarlijk voor het hoofd dan SLECHTE SNUIF, meer dus uwe gezondheid op prijs stelt, sorgt dan dat ge de OTTO LANDSBERG & Co.'s Snuif krijg die uwe

VADERS EN VOORVADERS

gebruikt en steeds bevonden hebben

GEZOND EN VERKWIKKEND TE ZIJN.

Wij Fabriceeren TWAALF verschillende soorten SNUIF en elke soort ROOK TABAK tegen lage Prijzen.
Te verkrijgen bij alle Kooplieden en Winkeliers in Zuid Afrika.
Stoomfabriek, Kaapstad.

EEN REPUTATIE VAN 50 JAREN.

Let toe dat elke bottel ons zegel draagt en geregistreerde opschrift

Westelijke Provincie Bank,

PAARL.

Nominaal Kapitaal ...	...	£50,000
Opbetaald Kapitaal ...	...	30,000
Reservefonds ...	...	26,000

DIRECTEUREN:

De Wel-Ed. hr. J. J. PROCTOR, L.W.V., Voorz.
— D. J. A. VAN DER SPUY, Mz.
— TOB. J. LOUW.
— JAC. P. THERON.
— CONSTANT WAHL
— M. C. V. THOM.
— J. R. DE VILLIERS.

Malmesbury Tak, J. J. MARAIS, Ageeren Bestuurder.

Montagu Tak, P. A. EUVRARD, Jr., Bestuurder.

Agentschappen:—De Kaap de Goede Hoop (beperkt), te Kaapstad, Port Elizabeth, Kimberley.

De Standard Bank (beperkt), in de Transvaal en Natal.

Worcester Com. Bank.—Worcester.
Wellington Bank.—Wellington.
Stellenbosch Dist. Bank.—Stellenbosch.

De Bank koopt Wissels, en reikt uit Drafts betaalbaar in de voornaamste plaatsen van de Transvaal, Natal en Kaapkolonie, geeft Renten op Vaste Deposits, verdisconteert dagelijks goedgekeurde Wissels, en onderneemt alle gewone Bankbesigheid, beide aan het Hoofdkantoor en de Takken.

De Directeuren komen bijeen Dingsdags en Vrijdags, te 10 v.m.

J. S. DE VILLIERS, A. M.zn,
Algemeene Bestierder

MONTAGU.

G. P. VAN ZIJL,

Vendu-Afslager en Algemeen Agent.

Kantoor Westelijke Provincie Bankgebouwen, Montagu.

Zuid Afrikaansche College.

MURRAY'S GIFT.

KENNIS wordt hiermede gegeven, dat geschreven aanvragen sullen ontvangen worden tot 6 JULIJ AANST. voor toelating tot het MURRAY'S Scholierschap — Senior en Junior. Aanvragen moeten vergezeld gaan van eene verklaring omtrent den ouderdom van den Kandidaat, de namen zijner Ouders en zoodanige informatie omtrent hunne afkomst als hij bezit. Geen Kandidaat voor een Senior Scholierschap is verkiesbaar, tenzij hij het Universiteits Matriculatie Examen gepasseerd heeft. Kandidaten voor het Junior Scholierschap, welke niet het Hoogere Schoolcertificaat of daaraan gelijk verkregen hebben, moeten het College Toegangs Examen passeren.

H. M. FOOT,
Sec. van den Raad.

Zuid Afrikaansche College,
3 Mei 1889.

LEES HIER.

VERSCHEIDENE soorten geënte Vruchtboomen. Verkrijgbaar bij A. D. ROUX, Somerset West Prijzen billijk.

De Paarlsche Bank,

PAARL.

OPGERIGT, SEPTEMBER 1852

Nominaal Kapitaal ..	... ...	£41,430
Opbetaald Kapitaal ..	... ...	13,810
Reservefonds	... ...	11,810

DIRECTEUREN:

Wel-Edele Heer J. A. BERNHARDI, Voorz.
" " P. C. LE ROUX.
" " SEB. V. VAN NIEKERK
" " P. B. DE VILLE.
" " JAC. BLIGNAUT.
" " A. J. MARAIS, J. zn.
" " GID. JOUBERT, W. zn.
" " G. J. MALHERBE.
" " F. J. HUGO, P.z.

De Bank geeft Renten op Vaste Deposits het tarief te worden vernomen ten haren kantore. De Directeuren vergaderen Maandags en Donderdags, 's morgens ten 10 ure, om over applicaties voor Disconto te beslissen.

Agent Kaapstad: *Union Bank.*

J. J. F. LE ROUX, Kassier

De "Zuid Afrikaan"

EN

"VOLKSVRIEND".

DE Inteekening op dit Blad is in de Stad £1 16s. en in de Buitendistrikten £2 4s per jaar, VOORUIT BETAALBAAR. Aan elken Inteekenaar worden DRIE VOLLE BLADEN per week toegezonden.

☞ Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden vooruit kennis geven van hun voornemen.

AGENTEN VOOR DE "ZUID AFRIKAAN EN VOLKSVRIEND."

Alexandria	Ds. J. Roos.
Adelaide	C. Callaghan.
Alice	Geo. Murray.
Aliwal Noord	Sauer en Oresmond.
Barrydale	A. Helfrich.
Beaufort West	P. Teske.
Belmont, Griqualand West	J. J. de Kock.
Bloemfontein	J F C v Iddekinge
Boshof	Is de Villiers.
Bredasdorp	John Taljard.
Britstown	T. P. Theron M.L.A
Burgersdorp	J. J. Michau.
Barberton	J. H. Hofmeyr, Zuid Afrikaansche Syndicaat Agent.
Cala	J. M. Turvey.
Colesberg	E. van Bart.
Ceres	Jos. Fourie
Caledon	J. Esterhuysen.
Calvinia	A. P. Keyter.
Cradock	A. Metcalf.
Clanwilliam	J. H. Norgarb.
Dordrecht	J. S. Van Zijl.
Durban	Lindenberg & Dreyer.
Darling	Jacob Cats.
Diamantvelden	S. W. van Wijk
Dist. Ermelo, Transvaa	
Embokotwa	T. Ernest Jaenicke.
Franschhoek	J. C. le Roex.
Fraserburg	Geo. Hodgson.
Fauresmith	S. Rorich. Maatschappij.
George	J. Kretsen.
Goudine	T. C. Botha, Jr.
Graaff-Reinet	A. P. Van den Berg.
Heidelberg	S. A. Dickson.
Heilbron, O.V.S.	P. M. Beyers.
Humansdorp	W. Anderson.
Hanover	C. Nathan.
Hope Town	M. C. Louw.
Hopefield	J. W. Stigling.
Jacobsdal	J. W. B. De Villiers.
Johannesburg	"Republican and Co. Load, Trust, and Agency Co. Lidt.
Knysna	P. Metelerkamp.
Korannaland	G. Schonken.
Kroonstad	J. N. Blignaut.
Krakeelrivier	Ign. L. Ferreira.
Ladysmith (Riversdale)	A. G. H. van Velden.
Lady Grey (Aliwal N.)	C. C. Cloete.
Ladybrand	H. P. van Heerden.
Marsisburg	D. F. Marais.
Malmesbury	J. J. van Aarde; C. de Greeff, D.zn.
Middelburg	Josua Naudé.
Murraysburg	A. Innes.
Moddergat	J. W. L. Hofmeyr.
Molteno	E. Hall.
Mosselbaai	E. Meyer, N.zn.
Montagu	P. J. Joubert, W.zn
Moorreesburg	G. W. D. Rust.
Napier	E. G. Bell.
Namaqualand	J. G. Fischer; Gerard Genis.
Nazareth	P. J. Naudé.
Olifantsrivier	S. P. van Ellewee
Oudtshoorn	Keyter & Co.
Paarl	T. Roos, T.zn; D J. A. van der Spuy
Pearston	A. J. Myburgh.
Petrusville	P. J. de Vaal.
Philadelphia	H. C. Dryer, A.zn.
Philipstown	R. Röper.
Piquetberg	J. H. P. Zoer.
Pietermaritzburg	G. A. F. de Graaff.
Porterville	Geo. Laurence & Co.
Port Elizabeth	F. W. Eerkes.
Potchefstroom	C. M. Douthwaite.
Pretoria	Transvaal Executeurs
Prieska	B. P. van Niekerk.
Prins Albert	A. J. J. Krophollet.
Queenstown	J. G. N. van Gass.
Riversdale	L. H. Meurant
Richmond	A. P. de Villiers.
Riebeek West	F. Russouw.
Robertson	J. A. Neethling.
Riebeekskasteel	D. Krige.
Somerset West	Johan Theunissen
Stellenbosch	W. J. de Kock; K. J. Bastiaans.
Swellendam	G. Reinecke.
Saldanhabaai en St. Helena Baai	J. A. Schickerling.
Schietfontein	— Sterrenberg.
Sutherland	H. P. v. Eijk.
Somerset Oost	A. H. Hofmeyr
Tarkastad	E. J. Stanley.
Tijgerhoek, P.O. Welgevonden (dist. Uitenhage)	R. W. Mohr.
Tulbagh	H. Fagan.
Uitenhage	A. de Villiers
Utrecht (Transvaal)	H. L. Neethling
Uniondale	G. L. van Heerde.
Van Rhynsdorp	P. B. Van Rhyn.
Van der Byl's Kraal, P.O.	D. J. Maritz, Jr.
Ventersburg	D. Vermooten.
Villiersdorp	W. Roux.
Victoria West	I. J. v. d. Merwe.
Wijnberg	G. de Kock.
Winburg	E. Roberts
Willowmoore	J. Williams
Winterberg, F. Beaufort	R. Stavenhagen.
Wellington	Addey Malherbe; J. F. Pentz & Co.
Worcester	J. G. de Wet.
Wakkerstroom	D. D. Bierman, Jr

NEDERLAND.—Maatschappij tot bevordering der Handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Zuid Afrika.

HAVER.

GOEDE Kwaliteit tegen billijken prijs. Doe dadelijk aanzoek. Te bekomen bij

G. A. RETIEF, Jr.,
Onder Paarl.

Gedrukt en uitgegeven door M. G. REGTER handelende onder den stijl of de firma van HOFMEYR & REGTER, Groentepleine.